

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta Toimintakertomus 2021

**Rättegångsbiträdesnämnden
Verksamhetsberättelse 2021**

Julkaisija
Oikeudenkäyntiavustajalautakunta
Utgivare
Rättegångsbiträdesnämnden

Taitto ja painatus
Hansaprint Oy
Layout och utformning
Hansaprint Oy

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta Toimintakertomus 2021

Rättegångsbiträdesnämnden Verksamhetsberättelse 2021

SISÄLTÖ

Puheenjohtajan katsaus	6
Oikeudenkäyntiavustajalautakunta ja sen tehtävät	8
Oikeudenkäyntiavustajaluettelo	9
Asianhallintajärjestelmän kehittäminen	10
Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan jäsenet ja varajäsenet 1.1.2020 - 31.12.2024	10
Tilastotietoja	11
Voimassa olevien lupien lukumäärä vuosina 2013 - 2021	11
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat hovioikeus- ja käräjäoikeus- piireittäin vuoden 2021 lopussa	12
Vireille tulleet asiat	13
Ratkaisut hakemus- ja oikaisuasioissa	14
Lupahakemukset	14
Omat hakemukset luvan peruuttamiseksi	14
Maksujen oikaisuasiat	14
Ratkaisut valvonta-asioissa	15
Ratkaisut luvan peruuttamisasioissa muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella	17
Käsittelyajat	18
Maksujen määräät	19
Kokoukset	19
Ratkaisukäytäntöä	20
Kurinpidollisen seuraamuksen määrääminen valvonta-asiassa	20
Luvan peruuttaminen muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella / epärehellisyys	22
Luvan peruuttaminen muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella / ilmeinen sopimattomuus	25
Luvan peruuttaminen muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella / velkaantuminen (ilmeinen sopimattomuus)	26
Lautakunnan henkilökunta, toimitilat ja yhteystiedot	27

INNEHÅLL

Ordförandens översikt	30
Rättegångsbiträdesnämnden och dess uppgifter	32
Förteckning över rättegångsbiträden	33
Utveckling av ärendehanteringen	34
Rättegångsbiträdesnämndens medlemmar och ersättare 1.1.2020 - 31.12.2024	34
Statistiska uppgifter	35
Antalet gällande tillstånd åren 2013-2021	35
Rättegångsbiträden med tillstånd enligt hovrätts- och tingsrättskrets i slutet av år 2021	35
Anhängiggjorda ärenden	37
Avgöranden i ansöknings- och omprövningsärenden	38
Tillståndsansökningar	38
Egen ansökan om återkallande av tillstånd	38
Ärenden som gäller omprövning av avgifter	38
Avgöranden i tillsynsärenden	39
Avgöranden om återkallande av tillstånd utifrån en annan grund än en disciplinär påföldj	41
Handläggningstider	42
Beloppet på avgifterna	43
Möten	43
Avgörandepraxis	44
Påförande av disciplinär påföldj i tillsynsärenden	44
Återkallande av tillstånd utifrån en annan än en disciplinär påföldj / ohederlighet	46
Återkallande av tillstånd utifrån en annan än en disciplinär påföldj / uppenbar olämplighet	49
Återkallande av tillstånd utifrån en annan än en disciplinär påföldj / skuldsättning (uppenbar olämplighet)	50
Nämndens personal, verksamhetslokaler och kontaktuppgifter	51

Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2021 oli oikeudenkäytiavustajalautakunnan yhdeksäs toimintavuosi. Oikeudenkäytiavustajien määrä on edelleen nousujohteinen, kuten se on ollut koko oikeudenkäytiavustajalautakunnan toiminnan ajan. Alun perin oikeusministeriön asettama työryhmä arvioi, että kahden ensimmäisen siirtymävuoden aikana lupaa hakisi yhteenä enintään noin 1 100 lakimiestä ja tämän jälkeen noin 150 lakimiestä vuosittain. Vuoden 2021 päätyessä luvan saaneita oikeudenkäytiavustajia oli 1715. Vastaavasti vuoden päätyessä Suomen Asianajajaliitossa oli asianajajia 2 233 ja valtion oikeusaputoimistoissa julkisia oikeusavustajia 200.

Kertomusvuonna oikeudenkäytiavustajalautakunnassa tuli vireille uusia asioita 466, joista lupahakemuksia oli 242. Luvan saaneet oikeudenkäytiavustajat pyysivät lupansa peruuttamista 121 asiassa esimerkiksi siirtyessään muihin tehtäviin tai jäädessään eläkkeelle. Lautakunta saattoi viran puolesta vireille kaksi luvan peruuttamisasiaa sen selvittämiseksi, täytääkö luvan saanut oikeudenkäytiavustaja edelleenkin lain 2 §:ssä säädetyn luvan myöntämisen edellytykset rehellisyystestä ja sopivuudesta. Valvontalautakunnasta ei tullut vuonna 2021 esityksiä luvan saaneen oikeudenkäytiavustajan luvan peruuttamiseksi tai seuraamusmaksun määräämiseksi kurinpidollisena seuraamuksena. Hakemus- ja valvontamaksuihin kohdistuneita oikaisuvaatimuksia tuli vireille yksi.

Käsittelyjajat lautakunnassa ovat edelleenkin erinomaiset. Vuonna 2021 lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 16 päivää ja valvonta-asioiden käsittelyaika neljä kuukautta. Viran puolesta vireille

Oikeudenkäytiavustajalautakunnan puheenjohtaja
Marianne Wagner-Prenner Kuva: Helena Rännäli

pantujen luvan peruuttamisasioiden käsittelyjajat olivat pitkiä, keskimäärin hieman yli vuoden, johtuen vaikeuksista saada lausumapyyntöt ja suullisten käsittelyjen kutsut annettua tiedoksi luvan saaneelle oikeudenkäytiavustajalle. Lisäksi osa asioista on jouduttu lykkäämään odottamaan avustajaa koskevan rikosasiain lainvoimaisutta tai samaan aikaan valvontalautakunnassa vireillä olevan asian käsittelyä. Koska kyse voi olla ammatinharjoittajan elinkeinoluvan menettämisestä, lautakunta on varannut näissä asioissa luvan saaneelle oikeudenkäytiavustajalle tilaisuuden tulilla henkilökohtaisesti kuulluksi, kun hänen asiaansa käsitetään lautakunnan kokouksessa.

Yleisesti ottaen luvan saaneista oikeudenkäytiavustajista on tehty valvontalautakuntaan varsin vähän kanteluja. Valvontalautakunnan ilmoituksen mukaan sinne tehtiin vuonna 2021 yhteenä 75 kantelua luvan saaneista oikeudenkäytiavustajista. Määrä oli 18 % kaikista valvontalautakun-

taan saapuneista kanteluista. Asianajajiin kohdistuneita kanteluita tuli vireille 314 (75,5 % kaikista) ja julkisiin oikeusavustajiin kohdistuneita kanteluita 27 (6,5 % kaikista). Määriä arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon, että luvan saaneisiin oikeudenkäytiavustajiin kohdistuva valvonta on suppeampaa kuin asianajajiin ja julkisiin oikeusavustajiin kohdistuva valvonta.

Lautakunnan koulutustilaisuus ja perinteinen valvontalautakunnan järjestämä koulutuspäivä jouduttiin peruuttamaan koronapandemian johdosta. Samasta syystä lautakunta järjesti vuoden 2021 kokouksensa pääosin etäyhteyksiä käyttämällä.

Oikeudenkäytiavustajalautakunta teki keväällä 2016 oikeusministeriölle aloitteen luvan saaneita oikeudenkäytiavustajia koskevan lain muuttamiseksi. Lautakunta täydensi aloitettaan lisäkirjelmillä syksyllä 2017 ja 2018. Myös oikeuskansleri, apulaisoikeuskansleri ja Suomen Lakimiesliitto esittivät lainmuutoksia. Esitysten johdosta oikeusministeriössä laadittiin arviomuistio vuonna 2018, jonka lausuntopalautteessa monin osin kannatettiin tehtyjä esityksiä. Lainmuutostyö ei ole vieläkään edennyt oikeusministeriössä. On hyvin valitettavaa, että työtä ei ole priorisoitu ottaen huomioon esitysten sisältämät merkittävät muutokset luvan saaneiden oikeudenkäytiavustajien ja heidän asiakkaidensa oikeusturvaan. Lainmuutostyö tulisi oikeudenkäytiavustajalautakunnan näkemyksen mukaan ehdottomasti sisällyttää seuraavaan hallitusohjelmaan.

Oikeusministeriö on 6.4.2021 antanut asettamispäätöksen oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston perustamisesta. Oikeudenkäytiavustajalautakunta ja kymmenen muuta henkilökunnaltaan pieniä erityisviranomaista (mm. kuluttajariita-lautakunta, konkurssiasiamies, Onnettomuustutkintakeskus, tietosuojaavaltuutetun

toimisto ja vanhusasiavaltuutettu) sekä niiden tuki- ja hallintopalvelut kootaan uuteen virastoon. Viraston perustamista valmis-televat hankeryhmä ja virastojen yhteinen ohjausryhmä. Hankkeen aikataulu on vielä avoinna.

Uudessa virastomallissa erityisviranomaiset säilyvät edelleen itsenäisinä ja riippumattomina. Hankkeella pyritään keskittämään hallinto- ja tukitehtäviä perustettavalle virastolle. Näitä ovat esimerkiksi tiedonhallintaan, arkistonmuodostamiseen, riskienhallintaan, tietoturvallisuuteen ja tietosuojaan liittyvä tuki. Uusi virastomalli ei vaikuta oikeudenkäytiavustajalautakunnan ratkaisutoimintaan.

Oikeusministeriö asetti päätöksellään 14.6.2012 oikeudenkäytiavustajalautakunnan ensimmäisen toimikauden ja kokooppanon. Olen nyt toiminut lähes 10 vuotta lautakunnan puheenjohtajana. Vaikka olin aikaisemmin toiminut Asianajajaliiton kurinpitolautakunnan/valvontalautakunnan jäsenenä, en osannut ennakoida sitä, kuinka moninaisia tehtäviä lautakunnan toiminnan käynnistämiseen liittyy (asianhallintajärjestelmä, päätöspohjet, oikeudenkäytiavustajaluetelo, työjärjestys, tiedottaminen ym.) ja kuinka mielenkiintoisia ja haasteellisiaasioita suullisine käsittelyineen lautakunta saa ratkaistavakseen. Osa niistä on päätynyt korkeimman oikeuden käsittelyyn.

Suuri ja lämmin kiitos kaikille lautakunnan entisille ja nykyisille jäsenille sekä henkilökunnalle ansioikkaasta työskentelystä sekä ennen kaikkea erinomaisesta yhteistyöstä.

Rovaniemellä, huhtikuussa 2022

Marianne Wagner-Prenner

oikeudenkäytiavustajalautakunnan
puheenjohtaja

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta ja sen tehtävät

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta aloitti toimintansa 1.1.2013, joten kyseessä on nyt lautakunnan yhdeksäs toimintakertomus. Lautakunnan toimintaa ja lupamenettelyä säädtelee laki luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista (715/2011).

Riippumattoman, valtakunnallisen oikeudenkäyntiavustajalautakunnan tehtäväն on

- myöntää luvat oikeudenkäyntiasi miehenä ja -avustajana toimimiseen
- päätää luvan peruuttamisesta
- ratkaista valvontalautakunnan sille esittämät seuraamusmaksun määräämistä ja luvan peruuttamista koskevat valvonta-asiat.

Lain säätämisen päättävöitteena on ollut oikeudenkäyntien asianosaisten oikeus turvan ja asianmukaisen oikeudenhoidon edellytysten parantaminen oikeudenkäytiasiamiesten ja -avustajien työn laatutasoa nostamalla. Lupajärjestelmässä voidaan ennen luvan myöntämistä kontrolloida avustajan kelpoisuusehtojen täyttyminen. Toisaalta myönnetty lupa voidaan tarvittaessa peruuttaa. Lupaan on liitetty velvollisuus ammattieettisten sääntöjen noudattamiseen ja velvollisuksiensä valvonta.

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on tehtävissään oikeuskanslerin, Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan riippumattoman valvontalautakunnan ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan valvonnan alainen. Valvontalautakunta käsittelee asi-

anajajia, julkisia oikeusavustajia ja luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevat valvonta-asiat. Jos luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on menetellyt säädettyjen eettisten sääntöjen vastaisesti, hänelle on määrättävä kurinpidollisena seuraamuksena huomautus, varoitus, seuraamusmaksu tai hänen lupansa on peruutettava. Menettely on siten kaksivaiheinen, että jos valvontalautakunta päättyy seuraamusmaksun määräämiseen taikka luvan peruuttamiseen, valvontalautakunnan tulee tehdä seuraamuksen määräämisestä esitys oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan on myös viran puolesta peruutettava myöntämänsä lupa, jos luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja ei enää täytä laissa säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä tai hän ei ole suorittanut hakemus-, valvonta- tai seuraamusmaksua kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun maksamatta jättämisestä on hänelle huomautettu, eikä laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä.

Hakemus- ja peruutusasioiden lisäksi oikeudenkäyntiavustajalautakunta käsittelee perimiinsä hakemus- ja valvontamaksuihin kohdistuvia oikaisuvaatimuksia.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätöksestä voi valittaa Helsingin hovioikeuteen. Maksun oikaisua koskevaan päätkseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Oikeudenkäyntiavustajaluetelo

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta ylläpitää julkista luetteloa luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista. Julkisesta luettelosta kuka tahansa pääsee tarkistamaan ajantasaisen tiedon avustajan luvan voimassaolosta. Luettelo toimii yksilöidyn nimihauun perusteella, ja se näyttää tiedon luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan nimestä, paikkakunnasta ja luvan myöntämisen päivämäärästä. Avointa listausta kaikista luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista ei ole saatavissa julkisesta luettelosta.

Oikeudenkäyntiavustajalupa myönnetään aina toistaiseksi. Kun lupa on myönnetty, tieto välittyy heti julkiseen luetteloon. Mikäli lupa peruutetaan tai se raukeaa, avustaja koskevat tiedot poistetaan julkisesta luettelosta. Julkisesta luettelosta löytyvät siis ainoastaan niiden luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien tiedot, joiden lupa on voimassa hakuhetkellä.

Luvan saaneelle oikeudenkäyntiavustajalle annetaan kirjallinen päätös luvan myöntämisestä. Se osoittaa kuitenkin vain päätöspäivän mukaisen tilanteen. Tästä syystä ajantasainen tieto luvan voimassaolosta tulee tarkistaa oikeudenkäyntiavustajaluetelosta. Tuomioistuinten tehtäväänä on varmistua siitä, että luvan saaneeksi oikeudenkäyntiavustajaksi ilmoittautuneella avustajalla on lupa voimassa. Tuomioistuimet ratkaisevat kussakin yksittäistapauksessa, tarvitseeko avustaja luvan tehtävänsä.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan asianhallintajärjestelmästä (ei julkisesta luettelos-

ta) on saatavissa listaukset luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista käräjäoikeus- ja hovioikeuspiireittäin. Järjestelmä määrittää automaattisesti käräjäoikeus- ja hovioikeuspiirin luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan ilmoittaman paikkakuntatiedon perusteella. Paikkakuntatiedoksi merkitään vain yksi paikkakunta kerrallaan, ja se voi avustajan valinnan mukaan olla esimerkiksi hänen toimipaikkansa tai kotipaikkansa.

Luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien yhteystietoja voidaan luovuttaa tuomioistuimille ja muille viranomaisille, mikäli luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on antanut siihen suostumuksensa. Näin käräjäoikeus- ja hovioikeuspiirit voivat hyödyntää järjestelmästä saatavia listauksia ja avustajien yhteystietoja muun muassa tuomiopiirinsä koulutustilaisuuksien järjestämisessä. Listauksia luovutetaan oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle tehdystä pyynnöstä ainoastaan viranomaisille. Lautakunnan nettisivulta löytyvästä julkisesta luettelosta listauksia ei ole saatavissa, vaan julkinen luettelo toimii edelleen nimihauun perusteella.

Julkisen oikeudenkäyntiavustajalueteloa löytyy oikeusministeriön ylläpitämältä sähköisen asioinnin alustalta osoitteesta <https://asointi2.oikeus.fi/oikeudenkaynti-avustajaluetelo/avustaja/search>. Sivun löytää myös www.oikeus.fi etusivulla olevan linkin kautta.

Asianhallintajärjestelmän kehittäminen

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnalla on lupa- ja valvonta-asioiden käsitelyä varten sähköinen asianhallintajärjestelmä, Oikari. Asioita ei kuitenkaan käsitellä vielä kokonaan sähköisesti.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa on suunnitteilla Oikarin kehittäminen siten, että lupa- ja valvonta-asiat voitaisiin jatkossa käsitellä ja arkistoida sähköisesti. Myös sähköisen asiointipalvelun kehittäminen luvan hakijoille ja luvan saaneille

oikeudenkäyntiavustajille on ollut pohditavana. Sähköisen asiointipalvelun kautta lupahakemus tai luvan peruuttamispyyntö voitaisiin tehdä sähköisesti suoraan internettiin asiointiportaalissa.

Sähköisen arkistoinnin toteuttamisen suunnittelutyöt on aloitettu syksyllä 2021. Konkreettiset toteutustyöt aloitetaan vuoden 2022 aikana.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan jäsenet ja varajäsenet 1.1.2020 - 31.12.2024

Valtioneuvosto asetti 10.10.2019 oikeudenkäyntiavustajalautakunnan kokoonpanon uudelle viisivuotiselle toimikaudelle 1.1.2020 - 31.12.2024. Ensimmäisessä kokouksessaan lautakunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Jäsenet 1.1.2020 alkaen

puheenjohtaja
hovioikeuden presidentti
Marianne Wagner-Prenner
Rovaniemen hovioikeus (-31.7.2022)

varapuheenjohtaja
markkinajoikeustuomari
Markus Mattila
Markkinajoikeus

käräjätuomari
Riikka Meroma
Pirkanmaan käräjäoikeus

apulaisprofessori
Tuomas Hupli
Turun yliopisto

luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja
Ilkka Malka

Varajäsenet 1.1.2020 alkaen

osastonjohtaja, hovioikeudenneuvos
Antti Vaittinen
Vaasan hovioikeus

hallinto-oikeustuomari
Jaana Moilanen
Helsingin hallinto-oikeus

käräjätuomari
Elise Salpaoja
Varsinais-Suomen käräjäoikeus

professori
Tuula Linna
Helsingin yliopisto

luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja
Tomi Rinne

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa on jäseninä yksi tuomari hovioikeuksista, yksi tuomari hallinto-oikeuksista tai erityistuomioistuimista, yksi tuomari käräjäoikeuksista, yksi oikeustieteellistä tutkimusta ja opetusta edustava jäsen sekä yksi luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien edustaja. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

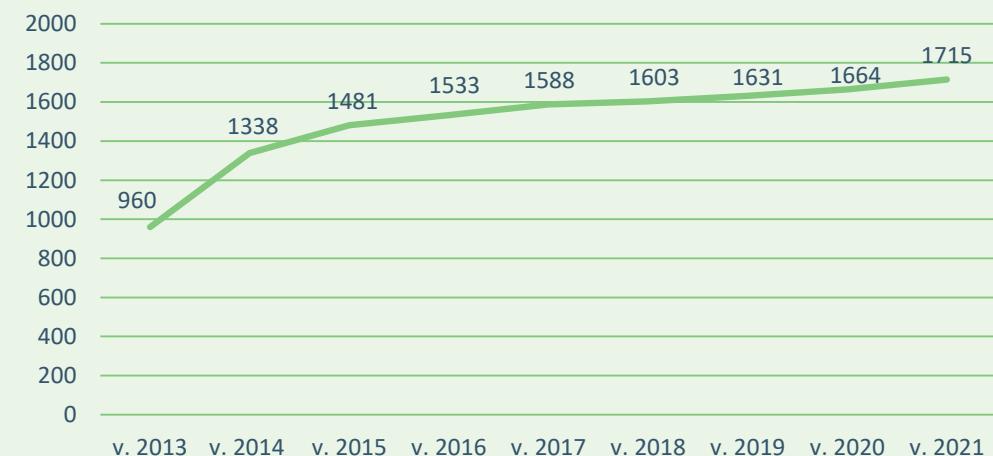
Tilastotietoja

Voimassa olevien lupien lukumäärä vuosina 2013 - 2021

Lautakunnan ensimmäisenä toimintavuonna 2013 lupahakemuksia saapui 1 153, mikä vastasi hyvin lakia valmistelleen työryhmän arviota. Tämän jälkeen voimassa olevien lupien määrä on ollut nousussa,

vaikka samaan aikaan luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien omat hakemukset luvan peruuttamiseksi ovat lisääntyneet heidän siirtyessään muihin tehtäviin.

Voimassa olevien lupien määrä vuoden lopussa

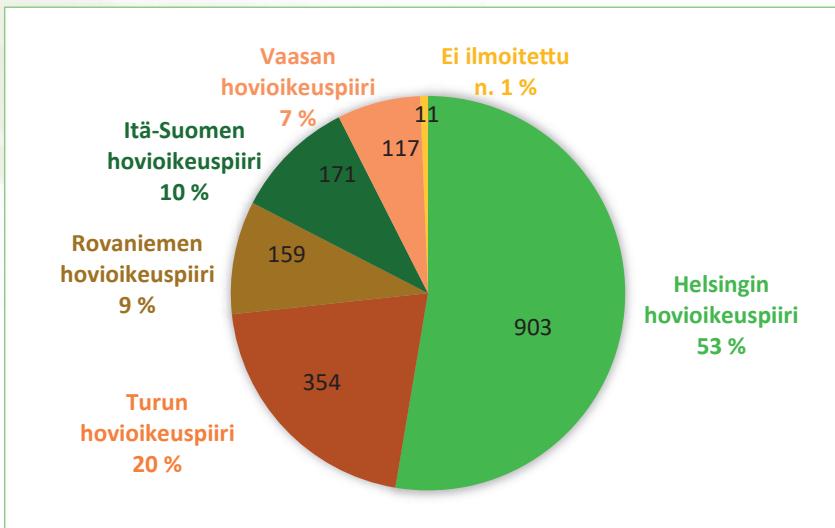

Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat hovioikeus- ja käräjäoikeuspiireittäin vuoden 2021 lopussa

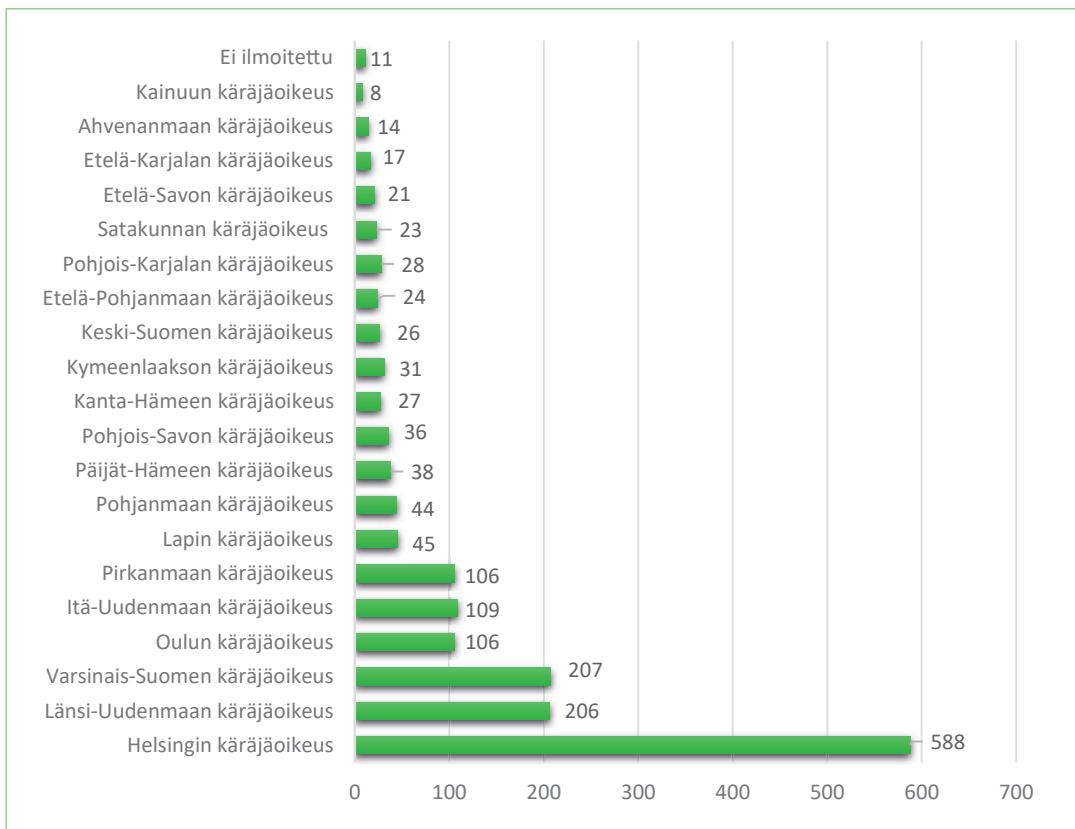
Avustajan hovioikeus- ja käräjäoikeuspiiri määrätyttä hänen oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle ilmoittamansa paikkakuntatiedon perusteella. Paikkakuntatiedoksi merkitään vain yksi paikkakunta kerral-

laan, ja se voi henkilön valinnan mukaan olla esimerkiksi hänen toimipaikkansa tai kotipaikkansa. Halutessaan paikkakunnan voi jättää myös kokonaan ilmoittamatta.

Luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien lukumäärä hovioikeuspiireittäin vuoden 2021 lopussa

Luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien lukumäärä käräjäoikeuspiireittäin vuoden 2021 lopussa

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista oli vuoden 2021 lopussa naisia 656 eli 38 prosenttia ja miehiä 1 058 eli 62 prosenttia. Yhdestä ei saatu tietoa.

Vireille tulleet asiat

Vuonna 2021 oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa tuli vireille 466 asiaa.

Niistä lupahakemuksia oli 242. Luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien omia hakemuksia luvan peruuttamiseksi oli 121. Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan viran puolesta vireille saattamia luvan peruuttamisasioita muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella (jonkin kelpoisuusedellytyksen menettäminen) oli kaksi. Niissä oli kysymys luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan rehellisyystestä ja sopiaivudesta oikeudenkäyntiavustajan tehtä-

vään. Maksamattomien valvontamaksujen perusteella viran puolesta vireille saatettiin 17 peruutusasiaa.

Valvontamaksuja koskevia oikaisuasioita tuli vireille yksi.

Asianajajayhdistyksen jäseneksi vuonna 2021 hyväksyttiin 78 luvan saanutta oikeudenkäyntiavustajaa, jolloin lupa raukeaa suoraan lain nojalla. Viiden luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan lupa raukesi muusta syystä.

Vireille tulleet asiat

Vuosi	Lupa-hakemuksia	Oma hakemus luvan peruuttamiseksi	Viran puolesta vireille saatetut luvan peruuttamiset	Valvonta-lautakunnan esitykset kurinpidollisen seuraamuksen määräämiseksi	Maksujen oikaisut	Lupa rauennut	Muut asiat	Yht.
2013	1 153	1	-	-	-	1	-	1 155
2014	339	28	-	-	2	68	-	437
2015	252	53	3	3	4	80	-	395
2016	237	78	3	6	9	90	-	423
2017	239	134	28	1	6	85	-	493
2018	212	92	4	12	14	91	-	425
2019	229	118	17	5	3	85	1	458
2020	202	92	1	3	1	78	-	377
2021	242	121	19*	0	1	83	-	466
yht.	3 105	717	75	30	40	661	1	4 629

*Näistä kaksi liittyy kelpoisuuden menettämiseen ja 17 maksujen laiminlyöntiin.

Ratkaisut hakemus- ja oikaisuasioissa

Lupahakemukset

Vuonna 2021 ratkaistiin 241 hakemusta luvan myöntämiseksi. Lupahakemuksia hyväksyttiin 235. Yksi lupahakemus hylättiin. Viidessä tapauksessa hakija perutti lupahakemuksensa, jolloin käsitteily raukesi.

Omat hakemukset luvan peruuttamiseksi

Hakijan omasta pyynnöstä lupa peruutettiin 121 avustajalta eli luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat joko siirtyivät muihin tehtäviin tai lopettivat toimintansa muusta syystä.

Maksujen oikaisuasiat

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta hylkäsi yhden valvontamaksuun kohdistuneen oikaisuvaatimuksen. Avustajalla oli ollut lupa voimassa kyseisen vuoden alussa, jolloin valvontamaksun suorittamisvelliisuus oli syntynyt. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta katsoi vakiintuneen ratkaisukäytäntönsä mukaisesti, että sillä seikalla, oliko luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja suorittanut oikeudellisia toimenpiteitä kyseisenä vuonna, ei ollut asiassa merkitystä. Myöskään avustajan työsuhteen irtisanomisella ei ollut asian arvioinnissa merkitystä. Mikäli luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja haluaa lupansa peruutettavaksi siten, että hän vapautuu seuraavan vuoden valvontamaksusta, on luvan peruuttamista pyydettävä lautakunnalta ennen vuodenvaihdetta. Ratkaisu on lainvoimainen.

Ratkaisut hakemus- ja oikaisuasioissa

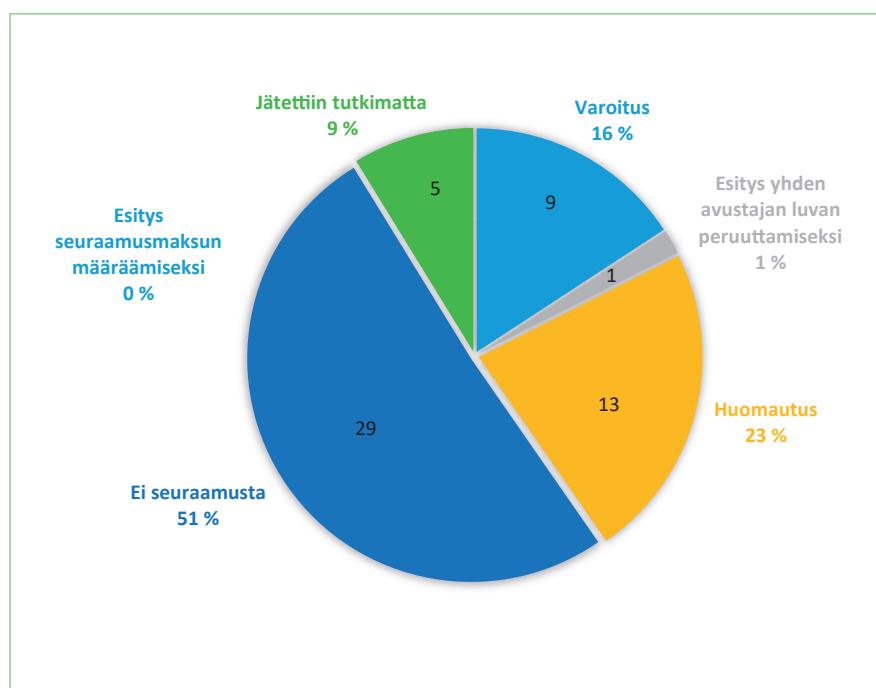
Vuosi	Myönnettyt luvat	Hylätty lupa-hakemukset	Rauenneet lupa-hakemukset	Hyväksytyt maksujen oikaisu-asiat	Hylätty maksujen oikaisu-asiat	Rauenneet oikaisu-asiat	Yhteensä
2013	961	4	6	-	-	-	971
2014	470	14	8	-	2	-	494
2015	261	-	-	1	2	1	265
2016	233	1	2	2	7	-	245
2017	238	1	2	2	3	-	246
2018	208	1	3	4	10	1	227
2019	219	2	6	-	2	1	230
2020	192	-	4	-	1	-	197
2021	235	1	5	-	1	-	242
yht.	3 017	24	36	9	28	3	3 117

Ratkaisut valvonta-asioissa

Luvan saanutta oikeudenkäytiavustajaa koskevan valvonta-asian käsittelee ja ratkaisee asianajajayhdistyksen yhteydessä toimiva riippumaton valvontalautakunta. Tällaisia valvonta-asioita ovat avustajaan kohdistuva kirjallinen kantelu, oikeuskanslerin ilmoitus tai tuomioistuimen oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 10 a §:n nojalla tekemä ilmoitus avustajalle määrätystä esiintymiskiellosta tai muusta avustajan velvollisuksiensa vastaisesta menettelystä. Jos valvontalautakunta päättyy seuraamusmaksun määräämiseen tai luvan peruuttamiseen, valvontalautakunta tekee siitä esityksen oikeudenkäytiavustajalautakunnalle.

Valvontalautakunta ratkaisi vuonna 2021 yhteensä 52 luvan saanutta oikeudenkäytiavustajaa koskevaa kantelua. Kanteluja oli määrällisesti yhteensä 60, joista osa koski samaa avustajaa. 13 asiassa määrättiin kurinpidollisena seuraamuksena huomautus ja yhdeksässä asiassa määrättiin varoitus. Kahdessa asiassa seuraamus jätettiin määräämättä. Kahdessa samaa avustajaa koskeneessa asiassa valvontalautakunta esitti kurinpidollisena seuraamuksena luvan peruuttamista. Oikeudenkäytiavustajalautakunta peruutti avustajan luvan maaliskuussa 2022. Valvontalautakunta ei katsonut 29 asiassa ilmenneen moittitavaa menettelyä. Lautakunta jätti viidessä asiassa kantelun tutkittavaksi ottamatta.

Seuraamukset valvontalautakunnan ratkaisemissa valvonta-asioissa

Vuonna 2021 valvontalautakunnan ratkaisemista kanteluista 60 eli 12,5 prosenttia koski luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia, asianajajia 387 eli 81,5 prosenttia ja julkisia oikeusavustajia 29 eli 6 prosenttia.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta ratkaisi vuonna 2021 kolme valvontalautakunnan tekemää esitystä valvonta-asioissa. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta päätyi

ratkaisussaan samaan lopputulokseen kuin valvontalautakunta eli yhdessä määrättiin seuraamusmaksu ja kahdessa, samaa avustajaa koskeneessa asiassa, oikeudenkäyntiavustajan lupa peruutettiin. Luvan peruuttamista koskeva päätös määrättiin noudatettavaksi heti muutoksenhausta huolimatta. Ratkaisut ovat lainvoimaisia. Ratkaisut on selostettu jäljempänä.

Avustajille määritetyt seuraamukset valvontalautakunnan esityksestä (kantelut)

Vuosi	Lupa peruutettu/ avustajien lkm	Määritty seuraamusmaksu/ avustajien lkm	Määritty varoitus/ avustajien lkm	Yhteensä avustajien lkm
2013	-	-	-	-
2014	-	-	-	-
2015	-	-	-	-
2016	2	-	1	3
2017	2	-	-	2
2018	1	2	-	3
2019	1	-	-	1
2020	1	-	-	1
2021	1	1	-	2
yht.	7 eri avustajaa*	3	1	11 eri avustajaa*

* Vuonna 2016 ja 2017 peruutettiin saman avustajan lupa.

Ratkaistut valvonta-asiat

Tilastoja luettaessa on huomattava, että samasta avustajasta on ollut vireillä useampia kanteluita, jotka on sekä valvontalautakunnassa että oikeudenkäyntiavustajalautakunnassa käsitelty yhdessä ja niistä on määritetty yhtinen seuraamus.

Samalta avustajalta perutettiin lupa vuonna 2016 ja 2017. Luvan peruuttaminen joutui käsittelemään myös jälkimmäisessä asiassa, koska ensimmäinen asia ei ollut saanut lainvoimaa.

Vuosi	Valvonta-asioiden lkm
2013	-
2014	-
2015	-
2016	6 (3 avustajaa)
2017	4 (2 avustajaa)
2018	12 (3 avustajaa)
2019	4 (1 avustaja)
2020	1 (1 avustaja)
2021	3 (2 avustajaa)
yht.	30 (11 eri avustajaa)

Ratkaisut luvan peruuttamisasioissa muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 20 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan oikeudenkäyntiavustajalautakunnan on viran puolesta peruutettava myöntämänsä lupa, jos luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja ei enää täytä säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä. Vuonna 2021 oikeudenkäyntiavustajalautakunta peruutti tällä perusteella neljän avustajan luvan. Kaksi näistä ratkaisuista ei ole lainvoimaisia. Yhdessä tapauksessa asia jätettiin tutkimatta, koska se oli vireillä valvontalautakunnassa.

Kahdessa tapauksessa katsottiin, että avustaja ei enää saamansa rikostuomion johdosta täytänyt luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 2 §:ssä säädettyä rehellisyysedellytystä. Toisessa näistä hovioikeus kumosi lautakunnan äänestysratkaisun. Hovioikeus arvioi, että tapauksessa tekoon oli liittynyt poikkeuksellisena pidettäviä olosuhteita ja sen vuoksi asiaa kokonaisuutena arvioitaessa luvan peruuttaminen ei olisi ollut oikeassa suhteessa niihin tavoitteisiin, joihin luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain sääntelyllä pyritään, ja että luvan peruuttaminen olisi johtanut avustajan kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen.

Yhdessä tapauksessa lupa Peruutettiin avustajan pitkäaikaisen ja huomattavan velkaantumisen johdosta. Yhdessä tapauksessa lupa Peruutettiin rehellisyys- ja sopivuusedellytysten puuttuessa. Avus-

taja oli syyllistynyt rattijuopumukseen ja humausaineen käyttöriskokseen. Hänen verestään mitatut humausaineiksi luokiteltavien lääkeaineiden pitoisuudet olivat ylittäneet 25-kertaisesti lääkekäytölle sallitut rajat. Lisäksi hänen oli todettu meneelleen epärehellisesti käräjäoikeutta kohtaan sekä pyrkineen viivästyttämään oman rikosasiensa käsittelyä käräjäoikeudessa.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan on luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 20 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan peruutettava myöntämänsä lupa, jos luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja ei ole suorittanut hakemus-, valvonta- tai seuraamusmaksua kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun maksamatta jättämisestä on hänelle huomautettu, eikä laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä.

Vuonna 2021 oikeudenkäyntiavustajalautakunta ratkaisi 18 asiaa maksamatto-muusperusteella. Lupa Peruutettiin yhdellä avustajalta, koska maksukehotuksista huolimatta hänellä oli edelleen valvontamaksuja maksamatta. Yhdessä tapauksessa asian käsittelyä lykättiin ja avustajalle myönnettiin pyynnöstä maksusuunnitelma. 15 tapauksessa lupaa ei Peruutettu, koska luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja maksoi kaikki maksamatta jääneet maksut ennen asian ratkaisemista. Yhdessä tapauksessa asian käsittely raukesi, koska avustajan lupa tuli Peruutetuksi hänen omasta pyynnöstään

**Ratkaisut luvan peruuttamisesta viran puolesta
(muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella)**

Vuosi	Lupa peruutettu avustajan saaman rikostuomion johdosta	Lupa peruutettu avustajan velkaantumisen johdosta	Lupa peruutettu avustajan ilmeisen sopimattomuuden johdosta	Lupa peruutettu hakemus- ja/tai valvontamaksujen maksamattomuuden johdosta	Lupaa ei peruutettu, koska maksut suoritettiin	Kästetty rauennut	Yhteensä
2013	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-
2015	-	1	1	-	1	-	3
2016	-	-	-	1	-	1	2
2017	2	1	-	5	6	-	14
2018	-	1	-	3	5	6	15
2019	1	-	-	1	5	-	7
2020	-	-	1	2	1	3	7
2021	2	1	1	1	15	1	21
yht.	5	4	3	13	33	11	69

Käsittelyajat

Lupahakemusten keskimääräinen käsitteilyaika oli 16 päivää.

Keskimääräinen käsitellyaika valvontasioissa oli neljä kuukautta ja viran puolesta vireille saatetuissa luvan peruuttamisasioissa hieman yli vuosi. Vaikeudet saada

lausumapyyntö annettua tiedoksi luvan saaneille oikeudenkäyntiavustajille ovat pidentäneet viran puolesta vireille pantujen peruuttamasisioiden käsitellyaikojen.

Käsittelyaika oikaisuasioissa oli seitsemän päivää.

Maksujen määät

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta perii sekä hyväksytyn että hylätyn hakemuksen käsitteystä hakemusmaksun. **Hakemusmaksun** suuruudesta määätään oikeusministeriön asetuksessa oikeusministeriön ja eräiden hallinnonalalla toimi-vien viranomaisten maksullisista suoritteista. Vuonna 2021 hakemusmaksun määärä oli 400 euroa ja vuonna 2022 se on myös 400 euroa. Lisäksi luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan tulee suorittaa **valvontamaksu** siltä vuodelta, jona hänelle myönnetyän lupa sekä jokaiselta kalenterivuodelta, jonka alkaessa hänen lupansa on voimassa. Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 24 §:n mukaan valvontamaksun suuruus on 350 euroa, jonka määärän oikeusministeriö

tarkistaa vuosittain elinkustannusindeksin nousua vastaavasti. Vuonna 2021 valvontamaksun määärä oli 369 euroa. Vuonna 2022 se on 381 euroa.

Vuonna 2021 hakemusmaksuja laskutettiin yhteensä noin 92 800 euroa. Samana vuonna valvontamaksutuloja oli yhteensä noin 663 181 euroa. Lautakunnan perimät julkisoikeudelliset maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta suorittaa vuosittain asianajajayhdistykselle 2/3 maksetuista valvontamaksuista, millä summalla katetaan valvontalautakunnan ja valvontayksikön toiminnasta aiheutuvia kustannuksia.

Maksujen määät

Vuosi	Hakemusmaksu	Valvontamaksu
2013	350 euroa	350 euroa
2014	350 euroa	354 euroa
2015	350 euroa	358 euroa
2016	365 euroa	358 euroa
2017	365 euroa	358 euroa
2018	365 euroa	360 euroa
2019	395 euroa	366 euroa
2020	395 euroa	369 euroa
2021	400 euroa	369 euroa
2022	400 euroa	381 euroa

Kokoukset

Vuonna 2021 pidettiin yhteensä 11 kokousta. Heinäkuussa kokouksia ei pidetä.

Ratkaisukäytäntöä

Kurinpidollisen seuraamuksen määräminen valvonta-asiassa

**Helsingin hovioikeus 8.10.2021/1333
(Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päättös 18.3.2021 Nro 21/94, valvontalautakunnan esitys luvan peruuttamiseksi valvonta-asioissa 03919 ja 05119)**

Valvontalautakunta oli esityksessään ja oikeudenkäyntiavustajalautakunta päättöksessään katsonut luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan menetelleen luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 8 §:n 1 momentin 1, 6, 8 ja 16 kohdissa säädettyjen velvollisuksien vastaisesti muun muassa toimittamalla käräjäoikeudelle puutteellisia ja epäselviä asiakirjoja, jättämällä noudattamatta käräjäoikeuden ja hallintotuomioistuimen täydennyskehoteksia ja muita ohjeita, lähestymällä hallintotuomioistuinta epäasiallisella sähköpostiviestillä ja esittämällä epäasiallista arvostelua käräjäoikeutta kohtaan sosialisessa mediassa.

Hovioikeus katsoi kuten oikeudenkäyntiavustajalautakunta avustajan menetelleen hänen kuuluvien velvollisuksien vastaisesti. Lautakunnan toteamin tavoin avustajan samankaltainen, velvollisuksien vastainen menettely oli ollut lupalakimieslain 13 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla toistuvaa ja hänen epäasiallinen kielenkäyttönsä hallintotuomioistuinta kohtaan ja käräjäoikeuden epäasiallinen arvostelu sosialisessa mediassa olivat olleet erittäin paheksuttavia.

Avustajalle oli määritetty kurinpidollisia seuraamuksia jo aikaisemmin osin vastaavantyyppisistä syistä. Hovioikeus katsoi asiaa kokonaisuutena arvioitaessa, että tässä tapauksessa lupalakimiesjärjestelmän tarkoitukseen liittyvät seikat puhuivat niin vahvasti luvan peruuttamisen puolesta, ettei oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päättös ollut kohtuoton eikä suhteellisuusperiaatteiden vastainen. Ratkaisu on lainvoimainen.

**KKO:2021:1097, 2.7.2021
(Helsingin hovioikeus 10.7.2019/907
Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päättökset 21.11.2018 Nro 18/355 - 357,
valvontalautakunnan esitys luvan peruuttamiseksi valvonta-asioissa 13917,
14017 ja 18617)**

Korkein oikeus kumosi hovioikeuden päättöksen ja palautti asian hovioikeuteen. Korkein oikeus oli päättynyt siihen, että hovioikeuden olisi tullut järjestää suullinen käsitely luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan henkilökohtaiseksi kuulemiseksi ja jo tällä perusteella asia palautettiin hovioikeuden arvioitavaksi.

Valvontalautakunta oli esityksessään ja oikeudenkäyntiavustajalautakunta ratkaisussaan katsonut luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan menetelleen luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 8 §:n 1 momentin 1, 6 ja 10 kohdissa säädettyjen velvollisuksien vastaisesti muun muassa laiminlyömällä antaa turvapaikka-asioita koskevat hallinto-oikeuden päättökset tiedoksi päämiehilleen, jättämällä usean päämiehensä osalta noudattamatta säädettyä muutoksenhakuaiaka hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen sekä laiminlyömällä vastata korkeimman hallinto-oikeuden selvityspsyntöihin. Valvontalautakunta ja oikeudenkäyntiavustajalautakunta olivat toimittaneet asiassa suullisen käsitellyn.

Valvontalautakunta oli esittänyt oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle avustajan luvan peruuttamista. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta oli määränyt avustajalle 3 000 euron määräisen seuraamusmaksun.

Asia on tästä kirjoitettaessa edelleen palauttamisen jälkeen käsiteltäväänä hovioikeudessa.

Oikeudenkäytiavustajalautakunnan päätös 15.4.2021 Nro 21/134 (valvontalautakunnan esitys seuraamusmaksun määräämiseksi valvonta-asiassa 41419)

Luvan saaneen oikeudenkäytiavustajan katsottiin menetelleen luvan saaneista oikeudenkäytiavustajista annetun lain 8 §:n 1 momentin 1, 6 ja 10 kohdissa säädettyjen velvollisuksien vastaisesti laiminlyömällä toimittaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle asiakaansa toimittamat lisäselvitykset, laiminlyömällä antaa korkeimman hallinto-oikeuden päätös tiedoksi asiakkaalleen, laiminlyömällä vastata asiakaansa yhteydenottoihin, huutamalla asiakkaalleen puhelimessa sekä katkaisemalla puheluita kesken keskustelun.

Oikeudenkäytiavustajalautakunta totesi, että työkiireet ja avustajan esittämä terveydellinen syy eivät olleet hyväksyttäviä perusteita laiminlyönteihiin. Luvan saaneelle oikeudenkäytiavustajalle oli määritetty valvontalautakunnassa jo aikaisemmin kurripidollisena seuraamuksena neljä kertaa huomautus ja yhden kerran varoitus. Hänen samankaltaisen, velvollisuksien vastainen menettelynsä oli siten ollut luvan saaneesta oikeudenkäytiavustajista annetun lain 13 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla toistuvaa. Avustajalle määritettiin 750 euron määräinen seuraamusmaksu. Ratkaisu on lainvoimainen.

Oikeudenkäytiavustajalautakunnan päätös 25.2.2020 Nro 20/73 (valvontalautakunnan esitys luvan peruuttamiseksi valvonta-asiassa 17418)

Luvan saaneen oikeudenkäytiavustajan katsottiin menetelleen luvan saaneista oikeudenkäytiavustajista annetun lain 8 §:n 1 momentin 3, 6 ja 17 kohdissa säädettyjen velvollisuksien vastaisesti muun muassa siten, että hän oli ottanut esteellisenä pesäjakajan tehtävän vastaan. Hän oli menetellyt luvan saaneista oikeudenkäytiavustajista annetun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla epärehellisesti jättääessään kertomatta käräjäoikeudelle esteellisyystenä arviointiin vaikuttaneesta seikasta sekä

muuttaessaan oma-aloitteisesti osapuolten sopimusta, jonka osapuolet olivat avustajien kanssa läpikäyneet ja hyväksyneet. Oikeudenkäytiavustajalautakunta totesi, että vaikka avustaja oli katsonut sopimukseen tekemänsä muutokset oikeaksi, hänen olisi tullut varata osapuolten avustajille tilaisuus lausua muutoksista.

Avustajan lupa oli rauennut ennen valvontasi ratkaisemista, sillä hänet oli hyväksytty Suomen Asianajajaliiton jäseneksi. Oikeudenkäytiavustajalautakunta olisi peruuttanut hänen lupansa, mikäli se olisi edelleen ollut voimassa. Ratkaisu on lainvoimainen.

Oikeudenkäytiavustajalautakunnan päätökset 24.9.2019 Nro 19/279 - 282 (valvontalautakunnan esitys luvan peruuttamiseksi valvonta-asioissa 26017, 34217, 22318 ja 38718)

Luvan saaneen oikeudenkäytiavustajan katsottiin menetelleen luvan saaneista oikeudenkäytiavustajista annetun lain 8 §:n 1 momentin 1, 6, 7, 8 ja 10 kohdissa säädettyjen velvollisuksien vastaisesti muun muassa siten, että hän oli kantelujen noin 60 kohdassa jättänyt noudattamatta säädettyjä muutoksenhakuaikoja, toiminut huolimattomasti ja ammattitaidottomasti valitusten laativisessa, toimittanut epäselviä, huolimattomasti laadittuja, virheellisiä tietoja sisältäviä ja perustelemattomia kirjelmiä tuomioistuimille, viitannut väärin tietoihin päämiestensä asioissa, jättänyt vastaanotta lukuisiin tuomioistuinten tiedusteluihin, vedenut kumottuun lainkohtaan, toimittanut valituskirjelmän väärään tuomioistuimeen ja esittänyt tuomioistuimessa perusteettomia vaatimuksia. Avustaja oli menetellyt ammattitaidottomasti myös lähettämällä korkeimmalle hallinto-oikeudelle lukuisia perusteettomia ylimääräistä muutoksenhakuja koskevia vaatimuskirjelmiä.

Oikeudenkäytiavustajalautakunta totesi, että avustajan samankaltaisen velvollisuksien vastainen menettely oli ollut luvan saaneesta oikeudenkäytiavustajista annetun lain 13 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla toistuvaa ja se oli ajoittunut yli kahden

vuoden ajalle. Lisäksi hänen menettelyynsä oli liittynyt raskauttavia seikkoja, koska hänen huolimaton menettelynsä ja laiminlyöntinsä olivat kohdistuneet suurimmaksi osaksi haavoittuvassa asemassa olleisiin turvapaikanhakijoihin, joilla ei ollut ollut mahdollisuutta seurata avustajansa toimintaa ja omalta osaltaan huolehtia asiansa hoi-

tamisesta. Avustajan menettely oli asioiden laadun vuoksi saattanut olla omiaan aiheuttamaan vakavaa henkilökohtaisen vahingon vaaraa hänen päämiehilleen. Avustajan lupa peruutettiin, ja päätös määrättiin noudattavaksi muutoksenhausta huolimatta. Ratkaisu on lainvoimainen.

Luvan peruuttaminen muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella / epärehellisyys

Helsingin hovioikeus 8.10.2021/1325 (Oikeudenkäytiavustajalautakunnan päätös 14.1.2021 Nro 21/1)

Luvan saanut oikeudenkäytiavustaja oli lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu avunannosta kiristykseen 50 päiväsakon suuruiseen sakkorangaistukseen. Asiassa oli ollut kyse siitä, että avustaja oli laatinut asianomistajan toimeksiannosta sopimuksaksi nimetyn asiakirjan, jolla asianomistaja oli tosiasiassa pakotettu maksamaan kiristäjälle 6 800 euroa.

Oikeudenkäytiavustajalautakunta oli katsonut, että teko oli luettu avustajan syyksi tahallisena rikoksena ja että avustaja oli tahallaan loukannut asianomistajan oikeutta edistäässään kiristyksen jatkumista. Merkitystä ei ollut sillä, että kiristys oli avustajan laatiman asiakirjan ja siinä sovitun summan maksamisen jälkeen päättynyt. Ratkaisevaa merkitystä ei ollut myöskään sillä, että asianomistaja oli pyytänyt avustajaa laatimaan mainitun sopimuksen, koska asianomistaja oli toiminut kiristyksen vuoksi tosiasiallisesti pakottuna ja avustaja oli ollut tästä tietoinen. Avustajalla oli ollut mahdollisuus kieltyytyä sopimuksen laatimista koskevasta toimeksiannosta. Oikeudenkäytiavustajalautakunta peruuitti avustajan luvan.

Lautakunnan ratkaisusta äänestettiin. Kaksi eri mieltä ollutta jäsentä ei olisi peruuttanut lupaa. He ottivat huomioon, että asiassa ei ollut osoitettu vääräksi avustajan väitetä, jonka mukaan hän oli pyrkinyt ajamaan ainoastaan asianomistajan etua.

Saadun selvityksen mukaan avustajan laatima sopimus oli myös johtanut asianomistajan kiristyksen päättymiseen. Avustaja ei ollut pyrkinyt saamaan itselleen taloudellista tai muutakaan hyötyä, joten teko ei ilmentänyt oman edun tavoittelulle tyypillistä epärehellisyyttä. Pikemminkin avustajan asema kyseessä olevan toimeksiannon täyttämisessä oli ollut sillä tavoin haastava, että toisintoimimismahdolisuuden täyttämättä jättämiselle oli ollut ymmärrettäväjä, joskaan ei hyväksytäviä perusteita. Avustajaa ei ollut aiemmin tuomittu rikoksesta rangaistukseen, eikä häntä koskevia kurinpidollisia asioita ollut käsitelty valvontalautakunnassa tai oikeudenkäytiavustajalautakunnassa. Lisäksi asian kokonaisarvioinnissa oli otettava huomioon tilanteen varsin poikkeukselliset olosuhteet ja se, että luvan peruuttaminen on verrattain ankara hallinnollinen seuraamus. Luvan peruuttamista puoltavia ja peruuttamista vastaan käyviä seikkoja kokonaisuutena arvioituaan eri mieltä olleet jäsenet totesivat, että peruuttamista puolitavat seikat eivät olleet riittävän painavia luvan peruuttamiseen.

Hovioikeus kumosi oikeudenkäytiavustajalautakunnan luvan peruuttamista koskeen äänestysratkaisun. Hovioikeus arvioi, että avustaja oli sinänsä hovioikeuden syyksi lukemin tavoin toiminut tahallisesti ja ollut tietoinen, että sittemmin kiristyksestä tuomittujen henkilöiden vaatima taloudellinen etu oli ollut kiristysrikoksen tunnusmerkiston tarkoittamin tavoin epäoikeutettu. Toisaalta avustajan syyksi luettu rikos oli ollut lajissaan monessa suh-

teessa varsin epätavanomainen ja siihen oli liittynyt hänen syyllisyyttään vähentäviä seikkoja. Avustajan ainoana toimintavaihtoehtona kyseisessä tilanteessa oli ollut luopua toimeksiannosta ja ilmeistä oli, että tilanteen kiireellisyys oli johtanut huonosti harkittuun toimintavaihtoehtoon. Avustaja oli kuitenkin uskottavasti pyrkinyt toimimaan asianomistajan edun mukaisesti, sillä oli ollut ilmeistä, että asianomistajan ensisijaisena intressinä oli ollut estää vastaajia julkaisemasta asianomistajan liiketoimintaan vahingoittavia tietoja ja saada kiristys päättymään. Hovioikeus katsoi, että vaikka avustajan syyksi luettu rikos oli ollut lajityypillisesti sellainen, joka osoitti ilmeistä sopimattomuutta oikeudenkäyntiavustajan ja -asiamiehen tehtävään, tässä tapauksessa tekoon oli liittynyt poikkeuksellisena pidettäviä olosuhteita. Sen vuoksi asiaa kokonaisuutena arvioitaessa luvan peruuttaminen ei olisi hovioikeuden mukaan ollut oikeassa suhteessa niihin tavoitteisiin, joihin luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain säätelyllä pyritään, ja että luvan peruuttaminen olisi johtanut avustajan kannalta kohtuuttomaan loppulokseen. Avustajan lupaa ei määritty perutettavaksi. Ratkaisu on lainvoimainen.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätös 3.6.2021 Nro 21/182

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja oli lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu törkeästä kiskonnasta neljän kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Asiassa oli ollut kyse siitä, että avustaja oli avulessaan kiskonnantapaisesta työsyriinnästä epäiltyjä päämiehiään esitutkinnassa menettelyt harkitusti ja käyttänyt ulkomaalaisten asianomistajien vaikeaa tilannetta hyväseen. Avustaja oli saanut asianomistajat solmimaan heidän kannaltaan epäedullisen sopimuksen, jonka myötä he olivat luopuneet palkka- ja muista korvausvaatimuksistaan avustajan päämiehiä kohtaan. Avustaja oli käyttänyt päämiestensä yrityksen omaisuuden lisäksi omaa yksityisomaisuuttaan maksakseen asianomistajalle lentoliput näiden kotimaahan sekä käteistä matkarahaa. Avustaja oli toiminut määritetöisesti niin,

että hän saisi asianomistajat poistumaan maasta ja luopumaan lisävaatimuksista avustajan päämiehiä kohtaan.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta katsoi, että avustajan menettely oli horjuttanut vaikasti luottamusta hänen kyyynsä hoitaa hänelle uskotut tehtävät rehellisesti ja myös vastapuolen oikeudet huomioon ottaen. Hänen oli tahallaan loukannut toisen oikeutta ja hänen menettelynsä osoitti hänessä sellaista epärehellisyyttä, että hänet oli katsottava sopimattomaksi toimimaan oikeudenkäytiasiamiehen ja -avustajana. Hänen lupansa peruuettiin. Ratkaisu ei ole lainvoimainen.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätös 18.3.2021 Nro 21/95

Käräjäoikeus oli toimittanut valvontalautakunnalle avustajan menettelyä koskevan ilmoituksen. Valvontalautakunta oli katsonut, että sillä ei ollut toimivaltaa tutkia asiaa, koska ilmoitus oli koskenut avustajan muuta menettelyä kuin oikeudenkäytiasiamiehen ja -avustajan tehtävissä toimimista. Valvontalautakunta oli saattanut ratkaisunsa tiedoksi oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle.

Käräjäoikeuden ilmoituksen mukaan avustaja oli jättänyt saapumatta istuntoon, johon hänet oli haastettu vastaajaksi rattijuopumusta ja huumausaineen käyttörikosta koskevassa asiassa. Käräjäoikeus oli ratkaissut asian avustajan poissaolosta huolimatta ja tuominut hänet edellä mainitusta rikoksista yhtiseen 60 päiväsakon sakkorangastukseen. Tuomio on lainvoimainen. Istunnon päätymisen jälkeen käräjäoikeuden tietoon oli tullut, että noin tunti ennen istunnon alkamista avustaja oli toimittanut ilmoituksen silmätulehduksesta johtuvasta laillisesta esteestä saapua istuntoon. Käräjäoikeudelle oli kuitenkin ilmennyt, että avustaja oli samanaikaisesti ollut avustamassa erästä rikosasiän vastaajaa toisessa, samaan aikaan alkaneessa oikeuden istunnossa. Käräjäoikeus oli katsonut, että avustajan menettely oli ollut luvan saaneelle oikeudenkäyntiavustajalle sopimatonta, koska hänet oli lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu

rattijuopumuksesta ja huumausaineen käytörikoksesta sekä koska hän oli ilmeisessä erehdyytämistarkoituksessa toimittanut tuomioistuimelle lääkärintodistuksen tarkoituksenaan viivästyttää ja hankaloittaa asian käsittelyä. Lisäksi käräjäoikeus oli jo aiemmin joutunut määräämään asiassa uuden käsittelypäivän avustajan menettelyn takia ja käyttämään tiedoksiannossa haastemiehen toimittamaa tiedoksiantoa.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta katsoi, että käytettävissä olleen selvityksen ja näiden yksittäisten rikosten perusteella ei voitu tehdä sitä päätelmää, että avustajalla olisi ollut sellainen hallituksen esityksessä tarkoitettu pääihdeongelma, joka estäisi tehtävien asianmukaisen hoidon ja että hänet olisi yksistään näiden rikosten perusteella katsottava ilmeisen sopimattomaksi oikeudenkäyntiavustajan tehtävään.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta arvioi avustajan menettelyä kokonaisuutena. Kun otettiin huomioon häneltä mitatut huomattavan suuret huumausaineepitoisuudet, hänen epärehellinen menettelynsä käräjäoikeutta kohtaan ja hänen pyrkimyksensä viivästyttää oman rikosasiansa käsittelyä käräjäoikeudessa, oikeudenkäyntiavustajalautakunta katsoi, että hän ei enää täytänyt luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisia kelpoisuusedellytyksiä rehellisydestä ja sopivuudesta. Hänen lupansa perutettiin. Ratkaisu ei ole lainvoimainen.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätös 17.12.2019 Nro 19/383

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja oli lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu kirjanpitorikoksesta kolmen kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta totesi, että teko oli luettu avustajan sykkiä tahalliseksi rikokseksi ja hänen oli katsottu muun muassa merkinneen kirjanpitoon väriä tai

harhaanjohtavia tietoja ja siten vaikuttaneen oikean ja riittävän kuvan saamista kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Oikeudenkäyntiavustajalautakunta katsoi, että avustaja oli menetellyt epärehellisesti ja näin ollen hän oli sopimaton toimimaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja –avustajana. Hänen lupansa perutettiin. Ratkaisu on lainvoimainen.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätös 19.10.2017 Nro 17/368

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja oli lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu kolmesta velallisen epärehellisyystä, neljästä törkeästä velallisen epärehellisyystä sekä törkeästä kavalluksesta yhteiseen 1 vuoden 11 kuukauden ehdottomaan vankeusrangaistukseen. Avustaja oli hankiutunut neljän huonossa taloudellisessa tilanteessa olleen yhtiön selvitysmieheksi, vaikka hänen oli täytynyt ymmärtää, että selvitysmenettelylle ei ollut ollut edellytyksiä minkään yhtiön kohdalla. Selvitysmiehen asemassa hän oli siirtänyt yhtiöiden varat omistamansa yhtiön tileille ja ottanut niistä itselleen ennakkopalkkion. Hän oli ryhtynyt yhtiöiden omistajille otettujen vapaaehtoisten eläkevakuutusten takaisinosiin, siirtänyt näin saadut varat yhtiönsä tilille ja ottanut myös niistä itselleen palkkion. Avustajan menettely oli pahentanut oleellisesti yhtiöiden maksukyvyttömyyttä. Lisäksi avustaja oli syyllistynyt törkeään kavallukseen anastamalla hallussaan olleet kahdelle kuolinpesälle kuuluneet varat.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunta totesi, että kyse oli vakavista tahallisista rikoksesta, jotka osoittivat avustajassa suurta epärehellisyyttä. Teolla oli loukattu toisen oikeutta ja aiheutettu suuret taloudelliset vahingot. Avustaja oli menetellyt epärehellisesti ja näin ollen hän oli sopimaton toimimaan oikeudenkäyntiasiamiehenä ja –avustajana. Hänen lupansa perutettiin. Ratkaisu on lainvoimainen.

Luvan peruuttaminen muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella / ilmeinen sopimattomuus

**KKO:2019:18, 28.2.2019
(oikeudenkäyntiavustajalautakunta
22.10.2015/302, Helsingin hovioikeus
17.3.2017/334)**

Korkein oikeus katsoi ratkaisussaan, että arvioitaessa luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan ilmeistä sopimattomuutta keskeisistä on se, voidaanko hänen katsoa kykenevän täytämään laissa säädetyt velvollisuutensa päämiehiään, näiden vastapuolia sekä tuomioistuimia ja viranomaisia kohtaan. Luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan katsominen ilmeisen sopimattomaksi tehtävänsä ei kuitenkaan edellytä sen osoittamista, että sopimattomuus olisi ilmennyt hänen suorittamissaan oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävissä. Luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan voidaan siten katsoa menettäneen kelpoisuutensa toimia oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan tehtävässä myös muun syyn kuin tähän tehtävään liittyvien velvollisuuksien laiminlyömisestä tai muun toimeksiannon hoitamiseen välittömästi liittyvän syyn vuoksi.

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja oli lähettilyt lukuisia sähköpostiviestejä laajalti eri tahoille, muun muassa korkeimman oikeuden presidentille, hovioikeuksien ja käräjäoikeuksien tuomareille sekä oikeuskanslerille. Viesteissään hän oli kohdistanut tuomarikuntaan ja tuomioistuinten yksittäisiin jäseniin sekä oman asiansa ratkaisijoihin epäasiallista arvostelua väitän heidän muun muassa syyllistyneen rikolliseen menettelyyn, sensuroineen ja manipuloineen hänen lähettämää viestejä, toimineen systemaattisesti rikollisesti sekä laiminlyöneen törkeästi kaikki virka-velvollisuutensa. Lisäksi hän oli väittänyt tuomareiden valehdelleen poliisille ja lähettilyt aseistetun ryhmän laittomasti hänen kotiinsa uhkailemaan häntä, teettäneen tapoynnäkön hänen kotiinsa tarkoituksesta vaientaa hänet, terrorisoineen kansalaisia ja yrityneen hänen tappamistaan. Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja oli vaatinut muun ohella, että Helsingin käräjäoikeuden ja hovioikeuden sekä korkeimman oikeuden toiminnat pysätetään kokonaan. Hän oli

esittänyt vastaavan kaltaisia väitteitä myös syyttäjälaitosta, poliisiviranomaisia sekä oikeuskansleria kohtaan.

Korkein oikeus katsoi, että oikeudenkäyntiavustajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää ammattitaidon ja hyvän harkintakyvyn ohella myös sitä, että avustaja kykenee suhtautumaan asiallisesti oikeuslaitokseen ja sen eri toimijoihin. Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 8 §:n 1 momentin 16 kohdassa säädetyn epäasiallisten arvostelun kiellon ohella asiallisten suhtautumisen ja käytöksen merkitystä korostetaan useissa kansainvälisissä suosituksissa ja julkilausumissa.

Korkein oikeus totesi, että luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan lähettilyt lukuisat viestit olivat sisältäneet väitteitä ja syytöksiä, joilla ei ollut järkevää tai todennäköistä perustaa ja jotka olivat sisältäneet loukkauvia ja loukkaaviksi tarkoitettuja ilmaisuja. Kysymys ei näiltä osin ole ollut asiallisesta ja hyväksyttävästä arvostelusta, joka kuu- luu oikeudenkäyntiavustajan sananvapauden piiriin. Viesteistä ilmennyt, tosiasioista piittaamaton kirjoittelu oli osoittanut epärealistista suhtautumista avustajan tehtävän kannalta keskeisiin oikeudenhoidon toimijoihin, mikä oli korkeimman oikeuden mukaan omiaan vaarantamaan myös oikeudenkäyntiavustajan asiakkaiden etujen mukaisten oikeusasioiden hoitamisen.

Korkein oikeus katsoi, että viestien sisältö sekä niiden pitkäaikainen ja laajamittainen jakelu osoittivat sellaista harkintakyvyn puutetta, joka vakavasti vaaransi oikeudenkäyntiavustajan kyvyn valvoa asianmukaisesti asiakkaitensa etua ja oikeusturvaa sekä tässä suhteessa huolehtia oikeudenhoidon edellytyksistä. Näillä perusteilla korkein oikeus katsoi, että kysymyksessä olevat oikeudenkäyntiavustajan sähköpostiviestit osoittivat hänen olevan ilmeisen sopimaton oikeudenkäyntiavustajan tehtävään.

Helsingin hovioikeus ja oikeudenkäyntiavustajalautakunta olivat päätyneet samaan ratkaisuun kuin korkein oikeus.

Luvan peruuttaminen muun kuin kurinpidollisen seuraamuksen perusteella / velkaantuminen (ilmeinen sopimattomuus)

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätös 14.10.2021 Nro 21/344

Luvan saaneella oikeudenkäyntiavustajalla oli ollut ulosottovelkoja yhteensä yli 962 639 euroa. Ulosottoperintä oli kestänyt ainakin kuusi vuotta, jona aikana velkamäärä oli vain kasvanut. Avustaja oli todettu useaan kertaan varattomaksi. Avustaja ei ollut esittänyt hyväksyttävää syytä sille, että hän ei ollut lyhentänyt velkojaan. Ottaen huomioon avustajan velkojen kokonaismäärä ja velkaantumisen ajallinen kesto oikeudenkäyntiavustajalautakunta pitää avustajaa muutoin kuin tilapäisesti maksukyvyttömänä ja näin ollen ilmeisen sopimattomana oikeudenkäytiasiamiehen ja -avustajan tehtävään. Hänen lupansa Peruutettiin. Ratkaisu on lainvoimainen.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätös 17.5.2018 Nro 18/146

Luvan saaneella oikeudenkäyntiavustajalla oli ollut viimeisen neljän vuoden aikana ulosottovelkoja yhteensä noin 54 000 euroa. Ulosottoperintä oli kestänyt noin neljä vuotta, jonka aikana velka ei ollut juuri kaan lyhentynyt. Avustaja oli tuona aikana todettu useaan kertaan varattomaksi. Avustaja ei ollut esittänyt hyväksyttävää syytä velkaantumiselleen. Ottaen huomioon avustajan velkojen kokonaismäärä ja velkaantumisen ajallinen kesto oikeudenkäyntiavustajalautakunta pitää avustajaa muutoin kuin tilapäisesti maksukyvyttömänä ja näin ollen ilmeisen sopimattomana oikeudenkäytiasiamiehen ja -avustajan tehtävään. Hänen lupansa Peruutettiin. Ratkaisu on lainvoimainen.

Lautakunnan henkilökunta, toimitilat ja yhteystiedot

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan esittelijä

varatuomari Assi Suominen (virkavapaalla 21.5.2021 - 31.12.2022, sijaisena toimii varatuomari Iitu Vierola)

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan koordinaattori

Maarit Hellgren

Toimitilat

Lautakunta toimii oikeusministeriön tiloissa osoitteessa
Eteläesplanadi 10, Helsinki.

Yhteystiedot

Postiosoite:
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Sähköpostiosote:
oikeudenkayntiavustajaltk@oikeus.fi

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan esittelijä Assi Suominen
(virkavapaalla 21.5.2021 - 31.12.2022, sijaisena toimii varatuomari Iitu Vierola)
p. 029 56 43412
etunimi.sukunimi@oikeus.fi

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan koordinaattori Maarit Hellgren
p. 029 56 43411
etunimi.sukunimi@oikeus.fi

Hakemusohjeet ja -lomake

[https://oikeus.fi/fi/index/oikeushallinto/lautakunnat/
oikeudenkayntiavustajalautakunta.html](https://oikeus.fi/fi/index/oikeushallinto/lautakunnat/oikeudenkayntiavustajalautakunta.html)

Oikeudenkäyntiavustajaluettelo

[https://asointi2.oikeus.fi/oikeudenkayntiavustajaluettelo/
avustaja/search](https://asointi2.oikeus.fi/oikeudenkayntiavustajaluettelo/avustaja/search)

Rättegångsbiträdesnämnden Verksamhetsberättelse 2021

Ordförandens översikt

År 2021 var rättegångsbiträdesnämndens nionde verksamhetsår. Antalet rättegångsbiträden är fortfarande på uppgång, såsom det varit under hela verksamhetstiden för rättegångsbiträdesnämnden. Till en början uppskattade den arbetsgrupp som justitieministeriet tillsatte att högst cirka 1 100 advokater skulle söka tillstånd under de två första övergångsåren och därefter cirka 150 advokater per år. Vid slutet av 2021 uppgick antalet rättegångsbiträden med tillstånd till 1 715. På motsvarande sätt uppgick antalet advokater i Finlands Advokatförbund till 2 233 och antalet offentliga rättegångsbiträden vid statens rättshjälpsbyråer till 200 vid årets slut.

Under berättelseåret anhängiggjordes 466 nya ärenden hos rättegångsbiträdesnämnden, av dem var 242 tillståndsansökningar. I 121 ärenden ansökte rättegångsbiträden med tillstånd om återkallande av tillstånd till exempel när de övergått till andra uppgifter eller gått i pension. Nämnden anhängiggjorde å tjänstens vägnar två ärenden som gällde återkallande av tillstånd, för att utreda om rättegångsbiträdet med tillstånd fortfarande uppfyllde de tillståndsförutsättningar som gäller redbarhet och lämplighet, vilka föreskrivits i 2 § i lagen. Under år 2021 överlämnade tillsynsnämnden inte framställningar om återkallande av tillståndet för ett rättegångsbiträde med tillstånd eller om påförande av påföljdsavgift som disciplinär påföljd. Ett yrkande om omprövning av ansöknings- och tillsynsavgifter anhängiggjordes.

Handläggningstiderna ligger fortfarande på en utomordentlig nivå i nämnden. År 2021 var den genomsnittliga handläggningstiden för tillståndsansökningar 16 da-

Ordförande för rättegångsbiträdesnämnden
Marianne Wagner-Prenner Fotografi: Helena Rännäli

gar och fyra månader för tillsynsärenden. Handläggningstiden i tillsynsärenden och ärenden som gäller återkallande av tillstånd var långa, i snitt en aning över ett år, på grund av svårigheterna att delge rättegångsbiträden med tillstånd begäranden om yttrandet och kallelser till muntlig förhandling. Där till har det varit nödvändigt att skjuta upp en del av ärendena för att vänta på att ett brottmål som gäller ett biträde vinner laga kraft eller att ett ärende som samtidigt är anhängigt hos tillsynsnämnden handläggs. Eftersom det kan vara fråga om att förlora näringstillståndet för en yrkesutövare, har nämnden i dessa ärenden berett rättegångsbiträdet med tillstånd tillfälle att bli personligen hörd, när hens ärende behandlas vid nämndens sammanträde.

Överlag har relativt få klagomål som gäller rättegångsbiträden med tillstånd gjorts till tillsynsnämnden. Enligt tillsynsnämndens utsago gjordes år 2021 sammanlagt 75 klagomål som gäller rättegångsbiträden med

tillstånd till nämnden. Detta var 18 % av alla klagomål som inkommit till tillsynsnämnden. Mot advokater anhängiggjordes 314 klagomål (75,5 % av alla), medan motsvarande siffra för offentliga rättsbiträdens var 27 (6,5 % av alla). I bedömningen av beloppet ska det dock beaktas att tillsynen av rättegångsbiträdens är snävare än tillsynen av advokater och offentliga rättegångsbiträdens.

Det var nödvändigt att ställa in nämndens utbildningsevenemang och den traditionella utbildningsdag som anordnas av tillsynsnämnden på grund av coronapandemin. På grund av samma orsak ordnade nämnden sina möten år 2021 i huvudsak genom att använda fjärranslutningar.

På våren 2016 gjorde rättegångsbiträdens nämnden en motion till justitieministeriet om ändring av lagen om rättegångsbiträdens med tillstånd. Nämnden kompletterade sin motion med tilläggsskrivelser på hösten 2017 och 2018. Också justiekanslern, biträdande justiekanslern och Finlands Juristförbund framställde lagändringar. Med anledning av framställningarna uppgjordes i justitieministeriet en bedömningsprome-moria år 2018. I remissvaren på denna understöddes framställningarna till många delar. Lagändringsarbetet har fortfarande inte framskridit i justitieministeriet. Det är väldigt beklagligt att arbetet inte prioriterats, med beaktande av de betydande ändringar som ingår i framställningarna för rätsskyddet för rättegångsbiträdens med tillstånd och deras klienter. Lagändringsarbetet borde enligt rättegångsbiträdens nämndens syn absolut inkluderas i följande regeringsprogram.

Justitieministeriet har 6.4.2021 fattat ett beslut om inrättande av ett ämbetsverk för specialmyndigheter inom justitieförvaltningen. Rättegångsbiträdens nämnden och tio andra specialmyndigheter som när det gäller personal är små (bland annat konsumentvistenämnden, konkursombudsman-

nen, Olycksutredningscentralen, dataombudsmannens byrå och äldreombudsmanen) och stöd- och förvaltningstjänsterna för dessa samlas till ett nytt ämbetsverk. Inrättandet av ämbetsverket bereds av en projektgrupp och en gemensam styrgrupp för ämbetsverken. Tidsplanen för projektet är ännu öppen.

I den nya ämbetsverksmodellen förblir specialmyndigheterna fortfarande självständiga och oberoende. Syftet med projektet är att koncentrera förvaltnings- och stöduppgifter till det ämbetsverk som inrättas. Dessa utgörs av till exempel stöd i anknytning till informationshantering, arkivbildning, riskhantering, informationssäkerhet och dataskydd. Den nya ämbetsverksmodellen påverkar inte rättegångsbiträdens nämndens avgörande verksamhet.

Justitieministeriet tillsatte med sitt beslut 14.6.2012 rättegångsbiträdens nämndens första mandat och första sammansättning. Jag har nu verkat som ordförande för nämnden i så gott som tio år. Även om jag tidigare verkat som medlem av Advokatförbundets disciplinnämnd/tillsynsnämnd, kunde jag inte förutse hur komplex uppgift det är att bygga nämndens verksamhet (ärendehanteringssystem, beslutsunderlag, förteckning över rättegångsbiträdens, arbetsordning, informering etc.) och hur intressanta och utmanande ärenden jämte muntliga förhandlingar nämnden får för avgörande. En del av dessa har till slut behandlats av högsta domstolen.

Ett stort och varmt tack till nämndens alla tidigare och nuvarande medlemmar och till personalen för ett förtjänstfullt arbeta och framför allt för ett utomordentligt samarbete.

I Rovaniemi, i april 2022

Marianne Wagner-Prenner

ordförande för rättegångsbiträdens nämnden

Rättegångsbiträdesnämnden och dess uppgifter

Rättegångsbiträdesnämnden inleddes sin verksamhet den 1 januari 2013 och detta är därmed nämndens nionde verksamhetsberättelse. Nämndens verksamhet och tillståndsförfarande regleras genom lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011).

Den oberoende riksomfattande rättegångsbiträdesnämnden har till uppgift att

- bevilja tillstånd för att verka som rättegångsombud och rättegångsbiträde
- fatta beslut om återkallande av tillstånd
- avgöra de tillsynsärenden gällande påförande av påföljdsavgift samt återkallande av tillstånd, vilka tillsynsnämnden framställer den.

Huvudmålet med lagstiftningen har varit att förbättra förutsättningarna för rätts skydd och ändamålsenlig rättsvård för parterna i rättegångar genom att höja kvalitetsnivån på rättegångsombudens och rättegångsbiträdenas arbete. I tillståndssystemet kan man innan tillstånd beviljas kontrollera att behörighetsvillkoren uppfylls. Å andra sidan kan ett beviljat tillstånd återkallas. Tillståndet är förknippat med en skyldighet att iaktta de yrkesetiska reglerna och tillsyn av skyldigheterna.

Ett rättegångsbiträde med tillstånd övervakas av justiekanslern, den oberoende tillsynsnämnden som verkar vid Finlands Advokatförbund och rättegångsbiträdes-

nämnden. Tillsynsnämnden behandlar tillsynsärenden relaterade till advokater, offentliga rättsbiträden och rättegångsbiträden med tillstånd. Om ett rättegångsbiträde med tillstånd har handlat i strid med de föreskrivna etiska reglerna, ska en disciplinär påföljd påföras för hen. Påföljderna är anmärkning, varning, påföljdsavgift eller återkallande av tillstånd. Förfarandet är tvåfasigt på så sätt att om tillsynsnämnden beslutar sig för påförande av en påföljdsavgift eller återkallande av tillstånd, ska den göra en framställan om detta till rättegångsbiträdesnämnden.

Rättegångsbiträdesnämnden ska också å tjänstens vägnar återkalla ett beviljat tillstånd, om ett rättegångsbiträde med tillstånd inte längre uppfyller de lagstadgade förutsättningarna för beviljande av tillstånd eller om hen inte har betalat en ansöknings-, tillsyns- eller påföljdsavgift inom en skälig tid efter det att hen fått en anmärkning om den uteblivna betalningen och försummelsen inte kan anses vara ringa.

Förutom ansöknings- och återkallandeärenden behandlar rättegångsbiträdesnämnden omprövningsbegäranden som gäller de ansöknings- och tillsynsavgifter som nämnden bär upp.

Beslut av rättegångsbiträdesnämnden kan överklagas hos Helsingfors hovrätt. Ändring i beslut som gäller begäran om omprövning av en avgift kan sökas genom att överklaga till förvaltningsdomstolen.

Förteckning över rättegångsbiträden

Rättegångsbiträdesnämnden administrerar ett offentligt register över rättegångsbiträden med tillstånd. I det offentliga registret kan vem som helst granska uppdaterad information om giltigheten för ett biträdes tillstånd. Registratet fungerar utifrån en specificerad sökning enligt namn och den visar uppgifter om rättegångsbiträdet med tillstånd, hens ort och det datum då tillståndet beviljades. Ingen öppen lista över alla rättegångsbiträden med tillstånd är tillgänglig från det offentliga registret.

Ett tillstånd för ett rättegångsbiträde beviljas alltid tills vidare. När tillstånd beviljats, förmedlas uppgiften genast till det offentliga registret. Om ett tillstånd återkallas eller upphör, raderas uppgifterna om biträdet från det offentliga registret. I det offentliga registret finns det med andra ord uppgifter enbart om de rättegångsbiträden som fått tillstånd och vars tillstånd är giltiga vid tidpunkten för sökningen.

Ett rättegångsbiträde som beviljats tillstånd får ett skriftligt beslut om beviljande. Det visar dock enbart situationen enligt beslutsdagen. Därför ska aktuella uppgifter om tillståndets giltighet kontrolleras i registret över rättegångsbiträden. Domstolarna har till uppgift att förvissa sig om att en person som anmält sig som rättegångsbiträde med tillstånd har ett gällande tillstånd. Domstolarna avgör i varje enskilda fall om biträdet behöver ett tillstånd för sin uppgift.

Ur rättegångsbiträdesnämndens ärendehanteringssystem (inte ur det offentliga registret) är det möjligt att få listor över rättegångsbiträden med tillstånd enligt tingsrätts- och hovrättskrets. Systemet bestämmer tingsrätts- och hovrättskretsen automatiskt utifrån den ortsuppgift som rättegångsbiträdet med tillstånd angott. Enbart en ort åt gången antecknas som ortsuppgift och denna kan efter biträdets val vara till exempel hens hemort eller verksamhetsort.

Med samtycke av ett rättegångsbiträde med tillstånd kan biträdets kontaktuppgifter överlätas till domstolar och övriga myndigheter. På detta sätt kan tingsrätts- och hovrättskretsarna utnyttja listorna och biträdenas kontaktuppgifter i det nya systemet för bland annat anordnande av utbildningstillfällen i sina domkretsar. Listorna överläts till myndigheter enbart utifrån en begäran som gjorts till rättegångsbiträdesnämnden. Listorna finns inte i det offentliga registret på nämndens webbplats, utan det offentliga registret fungerar fortfarande med namnsökning.

*Den offentliga förteckningen över rättegångsbiträden finns på den plattform för e-tjänster vilken administreras av justitieministeriet på adressen <https://asointi2.oikeus.fi/oikeudenkayntiavustajaluettelo/avustaja/search>.
Sidan kan också nås via länken på ingångssidan www.oikeus.fi.*

Utveckling av ärendehanteringen

Rättegångsbiträdens nämnden har ett elektroniskt ärendehanteringssystem, Oikari, för behandling av tillstånd- och tillsynsärenden. Ärendena behandlas dock inte ännu helt elektroniskt.

I rättegångsbiträdens nämnden planeras utveckling av Oikari på så sätt att tillstånds- och tillsynsärenden i fortsättningen kan behandlas och arkiveras elektroniskt. också utveckling av e-tjänsten för tillstånds-

innehavare och rättegångsbiträden med tillstånd har varit föremål för reflektion. Via e-tjänsten kan en tillståndsansökan eller begäran om återkallande av ett tillstånd göras elektroniskt direkt i tjänstportalen på webben.

Planeringsarbetet för genomförandet av den elektroniska arkivering är inletts på hösten 2021. De konkreta genomförandearbetena inleds under år 2022.

Rättegångsbiträdens nämndens medlemmar och ersättare 1.1.2020 -31.12.2024

Statsrådet tillsatte 10.10.2019 en sammansättning för rättegångsbiträdens nämnden för en ny femårig mandatperiod 1.1.2020 - 31.12.2024. I sitt första sammanträde valde nämnden ordförande och vice ordförande inom sig.

Medlemmar från och med 1.1.2020

ordförande
hovrättens president
Marianne Wagner-Prenner
Rovaniemi hovrätt (- 31.7.2022).

vice ordförande
marknadsrättsdomare
Markus Mattila
Marknadsdomstolen

tingsdomare
Riikka Meroma
Birkalands tingsrätt

biträdande professor
Tuomas Hupli
Åbo universitet

rättegångsbiträde med tillstånd
Ilkka Malka

Suppleanter från och med 1.1.2020

avdelningsdirektör, hovrättsråd
Antti Vaittinen
Vasa

förvaltningsdomare
Jaana Moilanen
Helsingfors förvaltningsdomstol

tingsdomare
Elise Salpaoja
Egentliga Finlands tingsrätt

professor
Tuula Linna
Helsingfors universitet

rättegångsbiträde med tillstånd
Tomi Rinne

Rättegångsbiträdens medlemmar är en domare från hovrätterna, en domare från förvaltningsdomstolarna eller specialdomstolarna, en domare från tingsrätterna, en medlem som företräder den juridiska forskningen och undervisningen samt en representant för rättegångsbiträden med tillstånd. Varje medlem har en personlig ersättare. Nämnden väljer ordförande och vice ordförande inom sig.

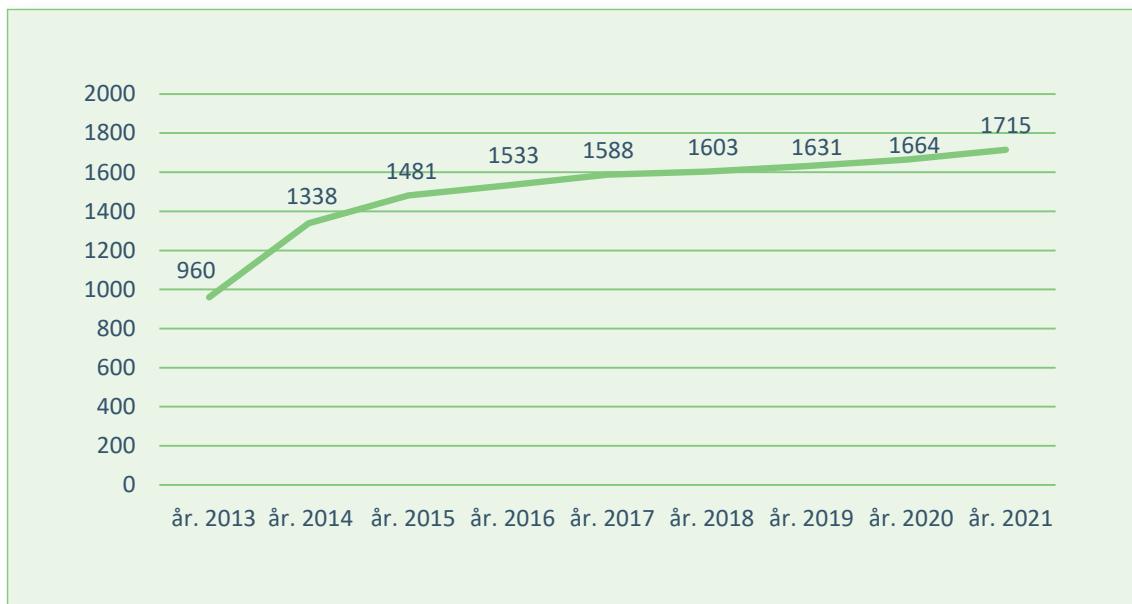
Statistiska uppgifter

Antalet gällande tillstånd åren 2013 - 2021

Under nämndens första verksamhetsår 2013 inkom 1 153 tillståndsansökningar, vilket låg i linje med den uppskattning som den arbetsgrupp som berett lagen hade gjort. Efter detta har antalet giltiga

tillstånd varit på uppgång, även om antalet ansökningar om återkallande av tillstånd på eget initiativ av rättegångsbiträden med tillstånd samtidigt ökat, då de övergått till andra uppgifter.

Antalet giltiga tillstånd i slutet av året

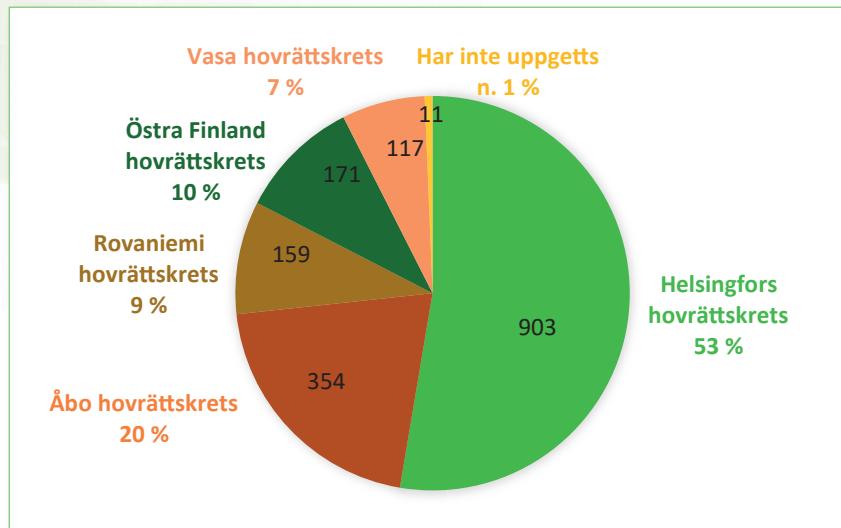

Rättegångsbiträden med tillstånd enligt hovrätts- och tingsrätskrets i slutet av år 2021

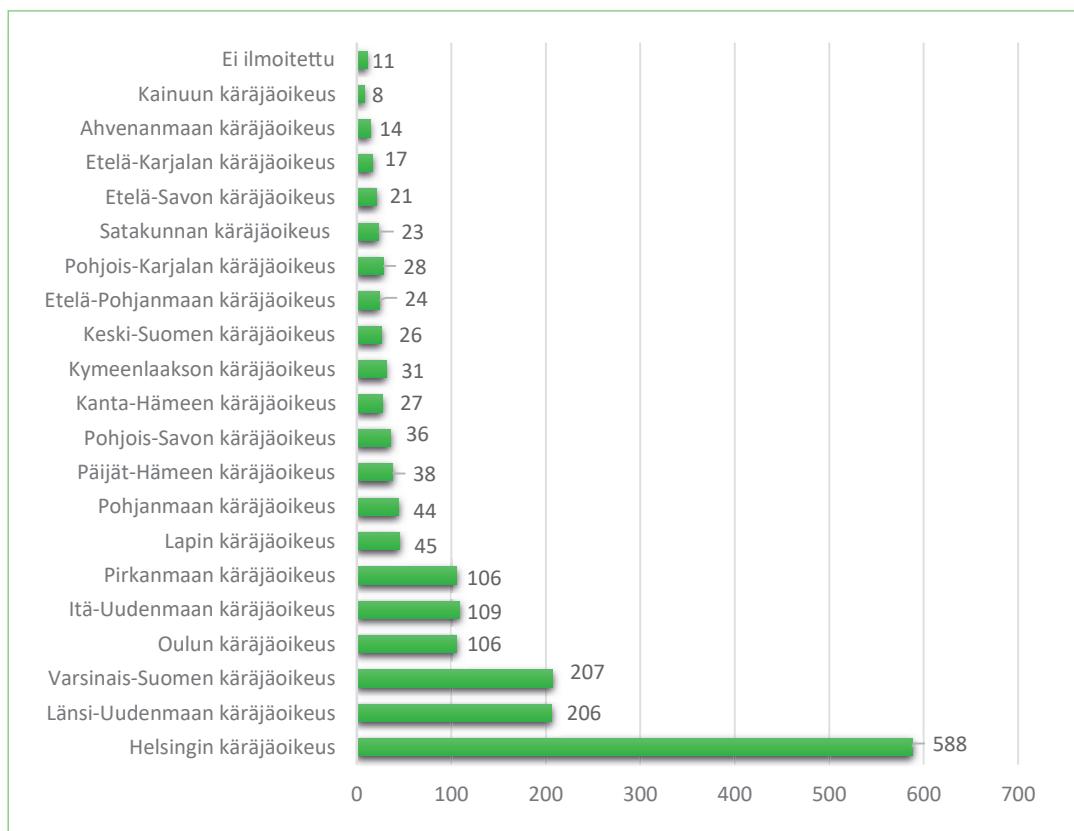
Tingsräts- och hovrättskretsen för ett biträde fastställs utifrån den ortsuppgift som han eller hon meddelat till rättegångsbiträdesnämnden. Enbart en ort åt gången

antecknas som ortsuppgift och denna kan efter personens val vara till exempel hens hemort eller verksamhetsort. Det är också möjligt att helt låta bli att anmäla orten.

Antalet rättegångsbiträden med tillstånd enligt hovrättskrets i slutet av år 2021

Antal rättegångsbiträden med tillstånd enligt tingsrättskrets i slutet av år 2021

Av rättegångsbiträdena med tillstånd var 656, det vill säga 38 procent, kvinnor och 1 058, det vill säga 62 procent, män i slutet av år 2021. Av en mottogs inte information.

Anhängiggjorda ärenden

År 2021 anhängiggjordes 466 ärenden hos rättegångsbiträdesnämnden.

Av dessa var 242 tillståndsansökningar. De egen ansökningarna om återkallande av tillstånd av rättegångsbiträden med tillstånd uppgick till 121. Antalet ärenden som gällde återkallande av tillstånd som rättegångsbiträdesnämnden anhängiggjort å tjänstens vägnar på någon annan grund än en disciplinär påföljd (någon av förutsättningarna för behörighet uppfylldes inte längre) uppgick till två. Dessa handlade om redbarheten och lämpligheten för uppdra-

get som rättegångsbiträde för rättegångsbiträdet med tillstånd. Utifrån obetalda tillstsynsavgifter anhängiggjordes 17 ärenden som gällde återkallande å tjänstens vägnar.

Ett ärende som gällde tillstsynsavgifter anhängiggjordes.

Sammanlagt 78 rättegångsbiträden med tillstånd godkändes som medlemmar i advokatförbundet år 2021, då deras tillstånd förfaller direkt med stöd av lagen. Tillståndet för fem rättegångsbiträden med tillstånd förföll av andra orsaker.

Anhängiggjorda ärenden

År	Tillstånds- ansökningar	Egen ansökan anhängiggjorts av tillstånd	Återkallande av tillstånd som anhängiggjorts å tjänstens vägnar	Tillsyns- nämndens framställningar om påförande av disciplinära påföljder	Betal- nings- ompröv- ningar	Tillstånd förfallit	Övriga ärenden	Tot.
2013	1 153	1	-	-	-	1	-	1 155
2014	339	28	-	-	2	68	-	437
2015	252	53	3	3	4	80	-	395
2016	237	78	3	6	9	90	-	423
2017	239	134	28	1	6	85	-	493
2018	212	92	4	12	14	91	-	425
2019	229	118	17	5	3	85	1	458
2020	202	92	1	3	1	78	-	377
2021	242	121	19*	0	1	83	-	466
tot.	3 105	717	75	30	40	661	1	4 629

*Av dessa gällde två förlust av behörigheten och 17 försummelse av avgifter.

Avgöranden i ansöknings- och omprövningsärenden

Tillståndsansökningar

År 2021 avgjordes 241 ansökningar om beviljande av tillstånd. Antalet godkända tillståndsansökningar uppgick till 235. En ansökan om tillstånd avslogs. I fem fall återkallade sökande sin ansökan om tillstånd, då handläggningen förföll.

Egen ansökan om återkallande av tillstånd

På egen begäran av sökanden återkallades tillståndet i 121 fall på grund av att rättegångsbiträdena med tillstånd övergick till andra uppgifter eller lade ner verksamheten av andra orsaker.

Ärenden som gäller omprövning av avgifter

Rättegångsbiträdesnämnden avslog en begäran om omprövning av tillsynsavgiften. Biträdet hade haft tillstånd i början av året i fråga, då en skyldighet att betala tillsynsavgiften uppkommit. Rättegångsbiträdesnämnden ansåg i enlighet med sin etablerade avgörandepraxis att det i frågan inte var av betydelse om rättegångsbiträdet med tillstånd hade utfört juridiska åtgärder under det ifrågavarande året eller inte. Inte heller uppsägningen av biträdets anställningsförhållande hade varit av betydelse i bedömningen av ärendet. Om ett rättegångsbiträde med tillstånd vill att tillståndet återkallas så att hen befrias från följande års tillsynsavgift, ska återkallande av tillståndet begäras av nämnden före årsskiftet. Avgörandet är laga kraft vunnet.

Avgöranden i ansöknings- och omprövningsärenden

År	Beviljade tillstånd	Avvisade tillstånds-ansökningar	Förfallna tillstånds-ansökningar	Godkända betalnings-omprövnings-ärenden	Avvisade betalnings-omprövnings-ärenden	Förfallna omprövnings-ärenden	Sammanlagt
2013	961	4	6	-	-	-	971
2014	470	14	8	-	2	-	494
2015	261	-	-	1	2	1	265
2016	233	1	2	2	7	-	245
2017	238	1	2	2	3	-	246
2018	208	1	3	4	10	1	227
2019	219	2	6	-	2	1	230
2020	192	-	4	-	1	-	197
2021	235	1	5	-	1	-	242
tot.	3 017	24	36	9	28	3	3 117

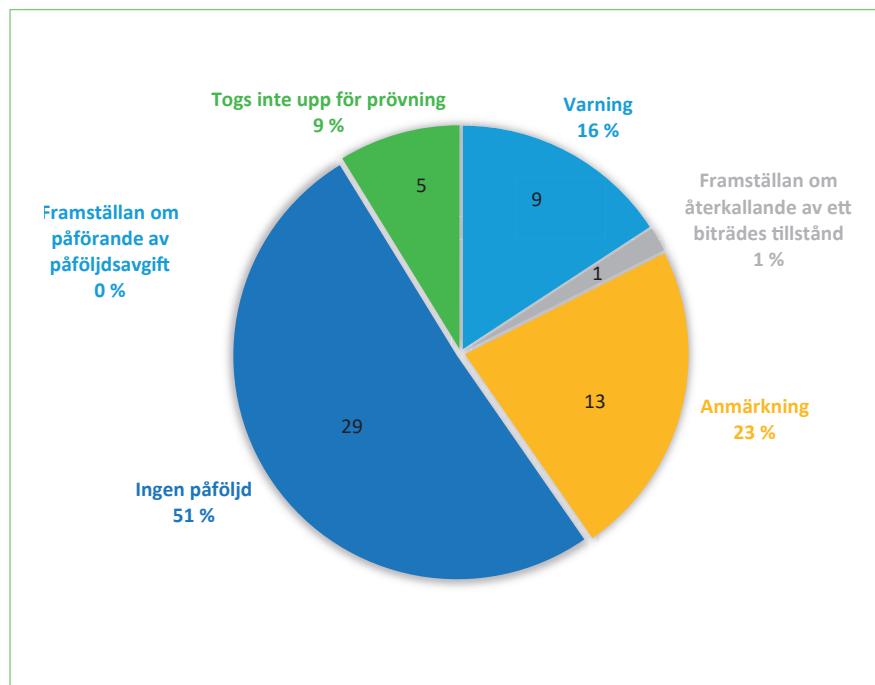
Avgöranden i tillsynsärenden

Tillsynsärenden som gäller rättegångsbiträden med tillstånd behandlas och avgörs av den oberoende tillsynsnämnd som verkar vid advokatföreningen. Sådana tillsynsärenden utgörs av skriftligt klagomål avseende ett biträde, anmälan av justitiekanslern eller förbud att uppträda med stöd av 15 kap. 10 a § i rättegångsbalken eller annat förfarande i strid med biträdets skyldigheter. Om tillsynsnämnden beslutar sig för att påföra en påföljdsavgift eller återkalla ett tillstånd, gör tillsynsnämnden en framställan om detta till rättegångsbiträdesnämnden.

År 2021 avgjorde **tillsynsnämnden** 52 klagomål avseende rättegångsbiträden med

tillstånd. Antalet klagomål uppgick kvantitativt till sammanlagt 60, av vilka en del gällde samma biträde. I 13 ärenden påfördes en anmärkning som disciplinär påföljd och i nio ärenden påfördes en varning. I två ärenden påfördes inte någon påföljd. I två ärenden som gällde samma biträde framställde tillsynsnämnden återkallande av tillstånd som disciplinär påföljd. Rättegångsbiträdesnämnden återkallade biträdets tillstånd i mars 2022. Tillsynsnämnden ansåg inte att något klandervärt förfarande kommit fram i 29 ärenden. I fem ärenden beslöt nämnden att inte ta upp klagomålet för prövning.

Påföljder i tillsynsärenden som tillsynsnämnden avgjort

Av de klagomål som tillsynsnämnden avgjorde år 2021 gällde 60, det vill säga 12,5 procent, rättegångsbiträden med tillstånd, 387, det vill säga 81,5 procent, advokater, och 29, det vill säga 6 procent, offentliga rättegångsbiträden.

Rättegångsbiträdesnämnden avgjorde år 2021 tre framställningar av tillsynsnämnden i tillsynsärenden. I sitt avgörande kom

rättelsebiträdesnämnden fram till samma slutresultat som tillsynsnämnden, det vill säga att en påföljdsavgift påfördes i ett och att tillståndet för rättegångsbiträdet återkallades i de två ärenden som gällde samma biträde. Det förordnades att beslutet om återkallande av beslut skulle iakttas genast trots sökandet av ändring. Avgörandena är lagakraftvunna. Avgörandena har referats nedan.

Påföljder som påförlts för biträden på framställan av tillsynsnämnden (klagomål)

År	Tillstånd återkallat/ antal biträden	Påförd påföljdsavgift/ antal biträden	Påförd varning/ antal biträden	Sammanlagt antal biträden
2013	-	-	-	-
2014	-	-	-	-
2015	-	-	-	-
2016	2	-	1	3
2017	2	-	-	2
2018	1	2	-	3
2019	1	-	-	1
2020	1	-	-	1
2021	1	1	-	2
tot.	7 olika biträden*	3	1	11 olika biträden*

*År 2016 och 2017 återkallades tillståndet för samma biträde.

Avgjorda tillsynsärenden

När statistiken läses ska det noteras att flera klagomål varit anhängiga för samma biträde, vilka behandlats tillsammans såväl i tillsynsnämnden som i rättegångsbiträdesnämnden och en gemensam påföld har påförts för dessa.

Tillståndet återkallades för samma biträde år 2016 och 2017. Det var nödvändigt att behandla återkallandet av tillstånd även i det senare ärendet eftersom det första ärendet inte vunnit laga kraft.

År	Tillsynsärenden, anta
2013	-
2014	-
2015	-
2016	6 (3 biträden)
2017	4 (2 biträden)
2018	12 (3 biträden)
2019	4 (1 biträde)
2020	1 (1 biträde)
2021	3 (2 biträden)
tot.	30 (11 olika biträden)

Avgöranden om återkallande av tillstånd utifrån en annan grund än en disciplinär påföld

Enligt 20 § 1 mom. 2 punkten i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd ska rättegångsbiträdesnämnden återkalla ett beviljat tillstånd, om ett rättegångsbiträde med tillstånd inte längre uppfyller de föreskrivna förutsättningarna för beviljande av tillstånd. År 2021 återkallade rättegångsbiträdesnämnden utifrån denna grund tillståndet av fyra biträden. Två av dessa avgöranden har inte vunnit laga kraft. I ett fall togs inte ärendet upp för prövning, eftersom det var anhängigt hos tillsynsnämnden.

I två fall ansågs det att biträdet, på grund av en brottmålsdom, inte längre uppfyllde förutsättningarna om redbarhet i 2 § i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd. I det ena av dessa hävde hovrätten nämndens avgörande genom omröstning. Hovrätten bedömde att gärningen i fallet hade varit förknippad med förhållanden som skulle betraktas som exceptionella och därfor hade återkallande av tillståndet, utifrån en helhetsbedömning av ärendet, inte stått i rätt proportion till de mål som eftersträvas med regleringen i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd och återkallande av tillståndet hade lett till ett orimligt slutsulat för biträdet.

I ett fall återkallades tillståndet på grund av långvarig och avsevärd skuldsättning hos biträdet. I ett fall återkallades tillståndet då

förutsättningarna om redbarhet och lämpelighet inte var uppfyllda. Biträdet hade gjort sig skyldig till rattfylleri och straffbart bruk av narkotika. De halter av läkemedel som klassificeras som narkotika vilka uppmäts i hens blod hade överskridit de tillåtna gränserna för läkemedelsanvändning 25-faldigt. Därtill hade hen konstaterats ha förfarit ohederligt mot tingsrätten och strävat efter att fördröja behandlingen av det egna brottmålet i tingsrätten.

Enligt 20 § 1 mom. 3 punkten i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd ska rättegångsbiträdesnämnden återkalla ett beviljat tillstånd, om ett rättegångsbiträde med tillstånd inte har betalt ansöknings-, tillsyns- eller påföljdsavgift inom en skälig tid efter det att han eller hon har fått en anmärkning om den uteblivna betalningen och försummelsen inte kan anses som ringa. År 2021 avgjorde rättegångsbiträdesnämnden 18 ärenden utifrån den grund som gäller utebliven betalning. Tillståndet återkallades av ett biträde, eftersom hen trots betalningsuppmötningar fortfarande inte hade betalat tillsynsavgifterna. I ett fall sköts behandlingen av ärendet upp och på begäran beviljades en betalningsplan för biträdet. I 15 fall återkallades inte tillståndet, eftersom rättegångsbiträdet med tillstånd betalade alla obetalda avgifter innan ärendet avgjordes. I ett fall förföll behandlingen av ärendet, eftersom biträdets tillstånd återkallades på egen begäran.

**Avgöranden om återkallande av tillstånd å tjänstens vägnar
(utifrån en annan grund än en disciplinär påföljd)**

År	Tillståndet har återkallats på grund av en straffdom som biträdet avgifter	Tillståndet har återkallats på grund av överskuldssättning hos biträdet	Tillståndet har återkallats på grund av uppenbar olämplighet avgifter	Tillståndet har återkallats med anledning av obetalda ansöknings- och/eller tillsynsavgifter	Tillståndet återkallades inte p.g.a. betalningarna gjordes	Handläggningen har förfallit	Sammanlagt
2013	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-
2015	-	1	1	-	1	-	3
2016	-	-	-	1	-	1	2
2017	2	1	-	5	6	-	14
2018	-	1	-	3	5	6	15
2019	1	-	-	1	5	-	7
2020	-	-	1	2	1	3	7
2021	2	1	1	1	15	1	21
tot.	5	4	3	13	33	11	69

Handläggningstider

Den genomsnittliga handläggningstiden för tillståndsansökningarna var 16 dagar.

Den genomsnittliga handläggningstiden i tillsynsärenden var fyra månader och i ärenden om återkallande av tillstånd vilka anhängiggjorts å tjänstens vägnar drygt ett år. Svarigheterna att delge begäran om utlå-

tande till rättegångsbiträden med tillstånd har förlängt handläggningstiden för ärenden som gäller återkallande av tillstånd vilka anhängiggjorts å tjänstens vägnar.

I omprövningsärenden var handläggningstiden sju dagar.

Beloppet på avgifterna

Rättegångsbiträdesnämnden tar ut en ansökningsavgift för behandlingen av både godkända och avslagna ansökningar. Beloppet på ansökningsavgiften fastställs i justitieministeriets förordning om avgiftsbelagda prestationer som tillhandahålls av justitieministeriet och vissa myndigheter inom dess förvaltningsområde. År 2021 var beloppet på ansökningsavgiften 400 euro och år 2022 är den också 400 euro. Dessutom ska ett rättegångsbiträde med tillstånd betala en tillsynsavgift för det år under vilket biträdet beviljas tillstånd och för varje kalenderår som inleds med ett gällande tillstånd. Enligt 24 § i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd är storleken på tillsynsavgiften 350 euro och justitieministeriet justerar årligen storleken på

tillsynsavgiften så att det motsvarar uppgången i levnadskostnadsindex. År 2021 var beloppet på tillsynsavgiften 369 euro. År 2022 var beloppet 381 euro.

År 2021 fakturerades ansökningsavgifter till ett sammanlagt belopp på 92 800 euro. Under samma år uppgick inkomsterna av tillsynsavgifter till sammanlagt ungefär 663 181 euro. De offentligrättsliga avgifter som nämnden tar ut är direkt utmätningsbara.

Rättegångsbiträdesnämnden betalar årligen 2/3 av de influtna tillsynsavgifterna till advokatföreningen, med det beloppet täcks kostnaderna för tillsynsnämndens och tillsynsenhetens verksamhet.

Beloppet på avgifterna

År	Ansökningsavgift	Tillsynsavgift
2013	350 euro	350 euro
2014	350 euro	354 euro
2015	350 euro	358 euro
2016	365 euro	358 euro
2017	365 euro	358 euro
2018	365 euro	360 euro
2019	395 euro	366 euro
2020	395 euro	369 euro
2021	400 euro	369 euro
2022	400 euro	381 euro

Möten

År 2021 hölls sammanlagt 11 möten. I juli hålls inga möten.

Avgörandepraxis

Påförande av disciplinär påföld i tillsynsärenden

**Helsingfors hovrätt 8.10.2021/1333
(Rättegångsbiträdesnämndens beslut
18.3.2021 Nr 21/94,
tillsynsnämndens framställan om åter-
kallande av tillståndet i tillsynsärende-
na 03919 och 05119)**

Tillsynsnämnden hade i sin framställan och rättegångsbiträdesnämnden i sitt beslut ansett att rättegångsbiträdet med tillstånd förfarit i strid med sina skyldigheter enligt 8 § 1 mom. 1, 6, 8 och 16 punkterna i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd, bland annat genom att överlämna bristfälliga och oklara handlingar till tingsrätten, låta bli att iaktta tingsrättens och förvaltningsdomstolarnas uppmaningar om kompletteringar och andra instruktioner, genom att nära sig förvaltningsdomstolen med osakliga e-postmeddelanden och genom att lägga fram osaklig kritik mot tingsrätten i sociala medier.

Hovrätten ansåg liksom rättegångsbiträdesnämnden att biträdet förfarit i strid med hens skyldigheter. På det sätt som nämnden konstaterat hade biträdets liknande förfarande i strid med skyldigheterna varit upprepade på det sätt om avses i 13 § 3 mom. i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd och hens osakliga språkbruk mot och kritik av förvaltningsdomstolen i sociala medier hade varit väldigt klandervärt.

Disciplinära påföljder hade förordnats för biträdet redan tidigare på grund av orsaker som delvis vara av samma typ. Hovrätten ansåg i bedömningen av ärendet som en helhet att de omständigheter som anknyter till syftet med systemet med jurister med tillstånd i detta fall så starkt talade för återkallande av tillstånd, att rättegångsbiträdesnämndens beslut inte hade varit orimligt och inte hade stridit mot proportionalitetsprincipen. Avgörandet är laga kraft vunnet.

**HD:2021:1097, 2.7.2021
(Helsingfors hovrätt 10.7.2019/907
Rättegångsbiträdesnämndens beslut
21.11.2018 Nr 18/355-357,
tillsynsnämndens framställan om åter-
kallande av tillståndet i tillsynsärende-
na 13917, 14017 och 18617)**

Högsta domstolen hävde hovrättens beslut och återförvisade ärendet till hovrätten. Högsta domstolen hade kommit fram till att hovrätten borde ha anordnat muntlig förhandling för att personligen höra rättegångsbiträdet med tillstånd och redan enbart utifrån denna grund återförvisades ärendet för behandling av hovrätten.

Tillsynsnämnden hade i sin framställan och rättegångsbiträdesnämnden i sitt avgörande ansett att rättegångsbiträdet med tillstånd förfarit i strid med sina skyldigheter enligt 8 § 1 mom. 1, 6 och 10 punkterna i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd bland annat genom att försumma att delge beslut av förvaltningsdomstolen i asylärenden till sina huvudmän, låta bli att iaktta den föreskrivna utsatta tiden till förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen i flera ärenden som gällde en egen huvudman och genom att försumma att svara på begäranden om utredning av högsta förvaltningsdomstolen. Tillsynsnämnden och rättegångsbiträdesnämnden hade förrättat muntlig förhandling i ärendet.

Tillsynsnämnden hade framställt för rättegångsbiträdesnämnden att biträdets tillstånd återkallas. Rättegångsbiträdesnämnden hade påfört en påföljdsavgift på 3 000 euro för biträdet.

I skrivande stund är ärendet fortfarande under behandling i hovrätten efter återförvisningen.

**Rättegångsbiträdesnämndens beslut
15.04.2021 Nr 21/134
(tillsynsnämndens framställan om
påförande av påföljdsavgift i tillsynsä-
rende 41419)**

Rättegångsbiträdet med tillstånd ansågs ha förfarit i strid med sina skyldigheter enligt 8 § 1 mom. 1, 6 och 10 punkterna i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd genom att försumma att till högsta förvaltningsdomstolen överlämna tilläggsutredningar som hens kund överlämnat, försumma att delge förvaltningsdomstolens beslut till sin kund, försumma att besvara sin kunds kontakter, skrika till sin kund i telefon och avbryta telefonsamtal mitt under samtalet.

Rättegångsbiträdesnämnden konstaterade att arbetsbrådsko och den hälsorelatera- de orsak som biträdet lagt fram inte var godtagbara grunder för försummelserna. Rättegångsbiträdet med tillstånd hade av tillsynsnämnden redan tidigare fyra gånger tilldelats en anmärkning som en disciplinär påföjd och en varning en gång. Hens lik- nande förfarande i strid med skyldigheterna hade följaktligen varit återkommande på det sätt som avses i 13 § 3 mom. i lagen om rättegångsbiträden. Biträdet påfördes en påföljdsavgift på 750 euro. Avgörandet är laga kraft vunnet.

**Rättegångsbiträdesnämndens beslut
25.2.2020 Nr 20/73
(tillsynsnämndens framställan om
återkallande av tillstånd i tillsynsären-
de 17418)**

Rättegångsbiträdet med tillstånd ansågs ha förfarit i strid med sina skyldigheter enligt 8 § 1 mom. 3, 6 och 17 punkterna i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd bland annat på så sätt att hen tagit emot ett uppdrag som skiftesman då hen varit jävig. Hen hade förfarit på ohederligt sätt på det sätt som avses i 13 § 2 mom. i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd genom att låta bli att till tingsrätten berätta om en omständighet som påverkat bedömningen av hens jäv och genom att på eget initiativ

ändra parternas avtal, som de med sina biträden gått igenom och godkänt. Rättegångsbiträdesnämnden konstaterade att trots att biträdet ansett att de avtalsändringar som hen gjort var korrekt, borde hen ha gett parternas biträden tillfälle att yttra sig om ändringarna.

Biträdets tillstånd hade förfallit innan tillsynsärendet avgjordes, eftersom hen godkänts som medlem av Finlands Advokatförbund. Rättegångsbiträdesnämnden hade återkallat hens tillstånd, om det fortfarande varit i kraft. Avgörandet är laga kraft vunnet.

**Rättegångsbiträdesnämndens beslut
24.9.2019 Nr 19/279-282
(tillsynsnämnden framställan om åter-
kallande av tillstånd i tillsynsärendena
26017, 34217, 22318 och 38718)**

Rättegångsbiträdet med tillstånd ansågs att ha förfarit i strid med sina skyldigheter enligt 8 § 1 mom. 1, 6, 7, 8 och 10 punkterna i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd bland annat på så sätt att hen i ungefär 60 punkter av klagomålen inte iakttagit de föreskrivna utsatta tiderna för ändrings- sökande, förfarit oaksamt och utan yrkes- kunnande i uppgörandet av överklaganden, överlämnat oklara, oaksamt uppgjorda, felinnehållande och omotiverade skrivel- ser till domstolarna, hänvisat till fel upp- gifter i sina huvudmäns ärenden, låtit bli att svara på ett stort antal förfrågningar av domstolarna, åberopat en upphävd be- stämmelse, överlämnat en besvärseskript till fel domstol och lagt fram omotiverade yrkanden i domstolen. Biträdet hade för- farit oprofessionellt också genom att sända flera omotiverade besvärseskripter gällande extraordinarie ändringssökande till högsta förvaltningsdomstolen.

Rättegångsbiträdesnämnden konstaterade att biträdets liknande förfarande i strid med skyldigheterna på det sätt som avses i 13 § 3 mom. i lagen om rättegångsbiträ- den med tillstånd hade varit återkommande och det hade ägt rum under en tidsperiod

på över två år. Därtill hade hens förfaran-
de varit förknippat med betungande om-
ständigheter, eftersom hens oaktsamma
förfarande och försummelser till största
del gällt asylsökanden i sårbar ställning,
vilka inte hade möjlighet att följa sitt bi-
trädes förfarande och för egen del bidra
till att det egna ärendet sköts. På grund av

ärendenas art fanns det risk att biträdets
förfarande hade varit ägnat åt att orsaka
allvarlig personlig skada för hens huvud-
män. Biträdets tillstånd återkallades och
det förordnades att beslutet skulle iakttas
trots ändringssökande. Avgörandet är laga
kraft vunnet.

Återkallande av tillstånd utifrån en annan än en disciplinär påföld / ohederlighet

Helsingfors hovrätt 08.10.2021/1325 (Rättegångsbiträdesnämndens beslut 14.1.021 Nr 21/1)

Rättegångsbiträdet med tillstånd hade med
en laga kraft vunnen dom dömts till ett
bötesstraff på 50 dagsböter för medhjälp
till utpressning. I ärendet handlade det om
att biträdet på uppdrag av målsäganden
uppgjort ett avtal som kallats för ett avtal,
med vilket målsäganden de facto tvingats
att betala 6 800 euro till sin utpressare.

Rättegångsbiträdesnämnden hade konstaterat att gärningen hade tillräknats biträ-
det som ett uppsåtligt brott och att biträdet
uppsåtligen kränkt målsägandens rätt då
hen främjat att utpressningen fortsatt. Det
var inte av betydelse att utpressningen upp-
hört efter att biträdet uppgjort handlingen
och det belopp som överenskommits i den
betalats. Det var inte heller av betydelse att
målsäganden hade begärt biträdet att upp-
göra avtalet i fråga, eftersom målsäganden
på grund av utpressningen de facto förfarit
under tvång och biträdet hade varit medve-
ten om detta. Biträdet hade haft möjlighet
att vägra att ta emot uppdraget om uppgö-
rande av avtalet. Rättegångsbiträdesnäm-
den återkallade biträdets tillstånd.

Nämndens avgörande var föremål för om-
röstning. Två medlemmar som var av an-
nan åsikt hade inte återkallat tillståndet. De
beaktade att det i ärendet inte bevisats att
biträdets påstående om att hen enbart för-
sökt driva målsägandens intresse var felaktigt.
Enligt den mottagna utredningen hade

det avtal som biträdet uppgjort också lett
till att målsägandens utpressning upphört.
Biträdet hade inte strävat efter ekonomisk
vinnning eller annan fördel för sig själv, var-
för ohederlighet, som är typiskt för strävan
efter egen vinnning, inte framkom av gär-
ningen. Snarare hade biträdets ställning i
utförandet av uppdraget varit utmanande
på det sättet att det funnits förståeliga, men
inte godtagbara grunder för att möjlighe-
ten att förfara på annat sätt inte utnyttjats.
Biträdet hade inte tidigare dömts för straff,
och disciplinära ärenden som gällde hen
hade aldrig behandlats i tillsynsnämnden
eller i rättegångsbiträdesnämnden. Där-
till skulle man i helhetsbedömningen av
ärendet beakta situationens relativt excep-
tionella förhållanden och att återkallande
av tillstånd är en relativt sträng adminis-
trativ påföld. Efter en helhetsbedömning
av de omständigheter som talar för och
 emot återkallande av tillstånd konstaterade
medlemmarna att de omständigheter som
talade för återkallande inte var tillräckligt
vägande för att återkalla tillståndet.

Hovrätten hävdade rättegångsbiträdesnämndens avgörande genom omröstning om
återkallande om tillståndet. Hovrätten be-
dömde att biträdet i sig, på det sätt som
hovrätten tillräknat, förfarit uppsåtligt och
varit medveten om att den ekonomiska för-
mån som de personer som senare dömdes
för utpressning krävde inte hade varit be-
rättigad på det sätt som brottsbeskrivning-
en av ett utpressningsbrott kräver. Å andra
sidan hade det brott som tillräknats biträdet
i många hänseenden varit relativt ovanligt

till sin art och det hade varit förknippat med omständigheter som minskade hens skuld. Det enda förfarandealternativet för biträdet i situationen i fråga hade varit att avstå från uppdraget och det var uppenbart att brådskan i situationen hade lett till ett dåligt övervägt förfarandealternativ. Biträdet hade dock på ett trovärdigt sätt strävat efter att förfara enligt målsägandens intresse, eftersom det var uppenbart att målsägandens primära intresse hade varit att hindra svarandena från att publicera uppgifter som var skadliga för målsägandens affärsvärksamhet och få utpressningen att upphöra. Hovrätten ansåg att även om det brott som tillräknats biträdet vad gäller art inte var av sådan typ som visade uppenbar olämplighet för uppdraget som rättegångsbiträde och -ombud, hade gärningen i detta fall varit förknippat med förhållanden som skulle betraktas som exceptionella. Utifrån en helhetsbedömning av ärendet hade återkallande av tillståndet enligt hovrätten därfor inte stått i rätt proportion till de mål som eftersträvas med regleringen i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd och återkallande av tillståndet hade lett till ett orimligt slutresultat för biträdet. Det förordnades inte att biträdet tillstånd skulle återkallas. Avgorandet är laga kraft vunnet.

**Rättegångsbiträdesnämndens beslut
03.06.2021 Nr 21/182**

Rättegångsbiträdet med tillstånd hade med en lagakraftvunnen dom dömts för grovt ocker till fyra månaders villkorligt fängelse. I ärendet hade det handlat om att biträdet, då hen i förundersökningen biträtt sin huvudman som var misstänkt för ockerkänsliga diskriminering i arbetslivet, hade förfarit på övervägt sätt och utnyttjat de utländska målsägandenas svåra situation. Biträdet hade fått målsägandena att ingå ett avtal som var ofördelaktigt dem, i och med vilket de avstätt från sina löne- och övriga ersättningsanspråk gentemot biträdet huvudmän. Biträdet hade utöver egendomen i hens huvudmans företag använt egen privat egendom för att betala flygbiljetter till hemlandet och kontanta respengar till målsägandena. Advokaten hade förfarit

målmedvetet på så sätt att hen skulle få målsägandena att avlägsna sig ur landet och avstå från ytterligare krav gentemot biträdets huvudman.

Rättegångsbiträdesnämnden ansåg att biträdets förfarande allvarligt rubbat förtroendet för hens förmåga att på redbart sätt sköta de uppdrag som anförtrots hen, också med beaktande av motpartens rättigheter. Hen hade avsiktligt kränkt någon annans rätt och hens förfarande gav uttryck för sådan ohederlighet att det hen skulle anses vara olämplig att verka som rättegångsombud och biträde. Biträdets tillstånds återkallades. Avgorandet är inte lagakraftvunnet.

**Rättegångsbiträdesnämndens beslut
18.3.2021 Nr 21/95**

Tingsrätten hade överlämnat en anmälning om biträdets förfarande till tillsynsnämnden. Tillsynsnämnden hade ansett att den inte hade behörighet att undersöka ärendet, eftersom anmälningen rörde ett annat förfarande av biträdet än förfarandet inom ramen för uppdraget som rättegångsombud och -biträde. Tillsynsnämnden hade delgett sitt avgörande till rättegångsbiträdesnämnden.

Enligt tingsrättens meddelande hade biträdet inte infunnit sig till ett sammanträde, till vilket hen instämts som svarande i ett ärende som gällde rattfylli och straffbart bruk av narkotika. Tingsrätten hade avgjort ärendet trots biträdets frånvaro och dömt hen till ett gemensamt bötesstraff på 60 dagsböter för ovan nämnda brott. Domen är lagakraftvunnen. Efter slutet av sammanträdet hade tingsrätten fått veta att biträdet cirka en timme innan sammanträdet börjat hade gett ett meddelande om ett lagligt hinder att infinna sig i sammanträdet, vilket berodde på en ögoninflammation. För tingsrätten hade det dock uppdragats att biträdet samtidigt biträtt svarande i ett annat brottmål i ett sammanträde i rätten som börjat på samma gång. Tingsrätten hade ansett att biträdets förfarande varit olämpligt för ett rättegångsbiträde med tillstånd, eftersom hen med en lagakraft-

vunnen dom hade dömts för rattfylleri och straffbart bruk av narkotika och eftersom hen i uppenbart vilseledningssyfte överlämnat ett läkarintyg till domstolen för att födröja och försvåra behandlingen av ärendet. Därtill hade tingsrätten redan tidigare i ärendet varit tvungen att fastställa en ny behandlingsdag i ärendet på grund av biträdets förfarande och förlita sig på delgivning av en stämningsman.

Rättegångsbiträdesnämnden ansåg utifrån den tillgängliga utredningen och dessa enskilda brott att det inte var möjligt att dra en slutsats om att biträdet haft ett sådant missbruksproblem som avses i regeringens proposition, vilket hindrar en behörighet skötsel av uppdraget och att hen enkom utifrån dessa brott skulle anses vara uppenbart olämplig för uppdraget som rättegångsbiträde.

Rättegångsbiträdesnämnden bedömde biträdets förfarande i sin helhet. Med beaktande av de avsevärt höga narkotikahalter som uppmätts hos honom, hens ohederliga förfarande mot tingsrätten och hens strävan efter att födröja behandlingen av det egna brottnålet i tingsrätten, ansåg rättegångsbiträdesnämnden att hen inte längre uppfyllde behörighetsförutsättningarna rörande redbarhet och lämplighet i 2 § 1 mom. 3 punkten i lagen om rättegångsbiträden. Biträdets tillstånds återkallades. Avgorandet är inte lagakraftvunnet.

**Rättegångsbiträdesnämndens beslut
17.12.2019 Nr 19/383**

Rättegångsbiträdet med tillstånd hade med en laga kraft vunnen domen dömts för bokföringsbrott till tre månaders villkorligt fängelse. Rättegångsbiträdesnämnden konstaterade att gärningen hade tillräknats biträdet som ett uppsåtligt brott och hen hade bland annat ansetts ha tagit upp felaktiga och vilseledande uppgifter i bokföringen och följkärtligen gjort det svårare att

få en rätt och tillräcklig bild av resultatet av den bokföringsskyldiges verksamhet och dess ekonomiska ställning. Rättegångsbiträdesnämnden ansåg att biträdet förfarit på ohederligt sätt och följkärtligen var hen olämplig att verka som rättegångsombud och -biträde. Biträdets tillstånds återkallades. Avgorandet är laga kraft vunnet.

**Rättegångsbiträdesnämndens beslut
19.10.2017 Nr 17/368**

Rättegångsbiträdet med tillstånd hade med en lagakraftvunnen dom dömts för tre fall av oredlighet som gäldenär, fyra fall av grov oredlighet som gäldenär och grov förskingring till ett gemensamt ovillkorligt fängelsestraff på 1 år 11 månader. Biträdet hade ordnat det så att hen blivit likvidator för fyra bolag med en dålig ekonomisk situation, trots att hen borde ha förstått att det inte funnits förutsättningar för likvidation för något bolag. I ställningen som likvidator hade hen överfört bolagets medel till konton hos bolag som hen ägde och tagit ut ett förskottsarsvode åt sig själv ur dessa. Hen hade vidtagit åtgärder för återköp av frivilliga pensionsförsäkringar som tecknats för bolagsägarna, överfört de medel som hen fått på detta sätt till sitt bolags konto och tagit ut ett arvode åt sig själv också ur dessa. Biträdets förfarande hade i väsentlig grad försvårat bolagens betalningsoförmåga. Därtill hade biträdet gjort sig skyldig till grovt förskingring genom att stjäla medel som hör till två dödsbon som var i hens besittning.

Rättegångsbiträdesnämnden konstaterade att det handlade om allvarliga uppsåtliga brott, som tydde på stor ohederlighet hos biträdet. Med gärningarna hade någon annans rättighet kränkts och stora ekonomiska skador orsakats. Biträdet hade förfarit ohederligt och följkärtligen var hen olämplig för att verka som rättegångsombud och -biträde. Biträdets tillstånds återkallades. Avgorandet är laga kraft vunnet.

Återkallande av tillstånd utifrån en annan än en disciplinär påföld / uppenbar olämplighet

HD:2019:18, 28.2.2019

(rättegångsbiträdesnämnden

**22.10.2015/302, Helsingfors hovrätt
17.3.2017/334)**

I sitt avgörande ansåg högsta domstolen att det centrala i bedömningen av huruvida rättegångsbiträdet med tillstånd var uppenbart olämplig, var om hen ansågs förmå fullgöra sina i lag föreskrivna skyldigheter gentemot sina huvudmän, deras motparter, domstolarna och myndigheterna. För att ett rättegångsbiträde med tillstånd ska anses vara uppenbart olämplig för sitt uppdrag krävs det dock inte att det visas att olämpligheten framkommit av de uppdrag som rättegångsombud och -biträde vilka hen skött. Rättegångsbiträdet med tillstånd kan fölaktligen anses ha förlorat sin behörighet att utföra uppdrag som rättegångsombud eller -biträde också på grund av en annan orsak än försummelserna av skyldigheterna i anknytning till detta uppdrag eller på grund av en orsak som direkt anknyter till skötseln av ett annat uppdrag.

Rättegångsbiträdet med tillstånd hade sänt ett stort antal e-postmeddelanden till olika aktörer, bland annat till högsta domstolens president, hovrätts- och tingsdomare och justitiekanslern. I sina meddelanden hade hen riktat osaklig kritik mot domarkåren och enskilda medlemmar av domstolarna och dem som avgjort hens eget ärende och påstått att de bland annat gjort sig skyldiga till brottsligt förfarande och manipulerat de meddelanden som hen sänt, på systematiskt sätt förfarit kriminellt och grovt försummat alla sina tjänsteplikter. Därtill hade hen påstått att domarna ljugit till polisen och sänt en bevapnad grupp olagligen till hens hem för att hota hen, låtit utföra en dödsattack till hens hem för att tysta hen, terroriserat medborgarna och försökt döda hen. Rättegångsbiträdet med tillstånd hade bland annat krävt att Helsingfors tingsrätts, hovrättens och högsta domstolens verksamhet stoppas i sin helhet. Hen hade också lagt fram motsvarande påståenden om åklagar-

myndigheten, polismyndigheten och justitiekanslern.

Högsta domstolen ansåg att en behörig skötsel av uppdraget som rättegångsbiträde, vid sidan om yrkeskunskap och bra bedömningsförmåga, också förutsätter att ett biträde kan förhålla sig sakligt till rättsväsendet och dess olika aktörer. Vid sidan om förbudet mot osaklig kritik enligt 8 § 1 mom. 16 punkten i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd betonas betydelsen av ett sakligt förhållande och uppträdande i flera internationella rekommendationer och kommunikéer.

Högsta domstolen konstaterade att de otaliga meddelanden som rättegångsbiträdet med tillstånd skickat innehållit påståenden och anklagelser utan förfnuftig eller sanningsenlig grund och uttryck som varit kränkande eller avsetts att vara kränkande. Det hade i denna utsträckning inte handlat om saklig och godtagbar kritik, som omfattas av yttrandefriheten för ett rättegångsbiträde. Meddelandena med skrivelser utan respekt för fakta hade visat ett orealistiskt förhållande till rättsvårdsaktörer som är centrala för uppdraget som biträde, vilket enligt högsta domstolen var ägnat åt att äventyra också en skötsel av juridiska ärenden enligt intressena för rättegångsbiträdets klienter.

Högsta domstolen ansåg att meddelandenas innehåll och den långvariga och omfattande distributionen av dessa visade på sådan brist på omdömesförmåga som allvarligt äventyrade rättegångsbiträdets förmåga att på ändamålsenligt sätt bevara sina klienters intressen och rättskydd och i detta hänseende tillgodose förutsättningarna för rättsvård. Utifrån dessa grunder ansåg högsta domstolen att ifrågavarande e-postmeddelanden av rättegångsbiträdet visade att hen var uppenbart olämplig för uppdraget som rättegångsbiträde.

Helsingfors hovrätt och rättegångsbiträdesnämnden hade gjort samma avgörande som högsta domstolen.

Återkallande av tillstånd utifrån en annan än en disciplinär påföld / skuldsättning (uppenbar olämplighet)

Rättegångsbiträdesnämndens beslut 14.10.2021 Nr 21/344

Rättegångsbiträdet med tillstånd hade haft utsökningskulder till ett sammanlagt belopp på över 962 639 euro. Utsökningsindrivningen hade pågått i åtminstone sex år och under den tiden hade skuldbeloppet enbart ökat. Biträdet hade flera gånger konstaterats vara medellös. Biträdet hade inte lagt fram någon godtagbar orsak till varför hen inte avkortat sina skulder. Med beaktande av det totala beloppet på biträdets skulder och den tidsmässiga längden på skuldsättningen ansåg rättegångsbiträdesnämnden att biträdet saknade betalningsoförmåga på annat än tillfälligt sätt och följaktligen var hen uppenbart olämplig för att sköta uppdraget som rättegångsombud och -biträde. Biträdets tillstånds återkallades. Avgörandet är laga kraft vunnet.

Rättegångsbiträdesnämndens beslut 17.5.2018 Nr 18/146

Rättegångsbiträdet med tillstånd hade under de senaste fyra åren haft utsökningskulder på sammanlagt cirka 54 000 euro. Utsökningsindrivningen hade pågått i cirka fyra år och under denna tid hade skulden inte egentligen alls avkortats. Under denna tid hade biträdet flera gånger konstaterats vara medellös. Biträdet hade inte lagt fram någon godtagbar grund för sin skuldsättning. Med beaktande av det totala beloppet på biträdets skulder och den tidsmässiga längden på skuldsättningen ansåg rättegångsbiträdesnämnden att biträdet saknade betalningsoförmåga på annat än tillfälligt sätt och följaktligen var hen uppenbart olämplig för att sköta uppdraget som rättegångsombud och -biträde. Biträdets tillstånds återkallades. Avgörandet är laga kraft vunnet.

Nämndens personal, verksamhetslokaler och kontaktuppgifter

Rättegångsbiträdesnämndens föredragande

vicehäradshövding Assi Suominen (tjänstledig 21.5.2021 - 30.12.2022, som vikarie verkar vicehäradshövding Iitu Viertola)

Rättegångsbiträdesnämndens koordinator

Maarit Hellgren

Verksamhetslokaler

Nämnden verkar i justitieministeriets lokaler vid Södra Esplanaden 10, Helsingfors.

Kontaktuppgifter

Postadress:

PB 25

00023 STATSRÅDET

E-postadress:

oikeudenkayntiavustajalk@oikeus.fi

Rättegångsbiträdesnämndens föredragande Assi Suominen

(tjänstledig 21.5.2021 - 30.12.2022,

vikarieras av vicehäradshövding Iitu Viertola)

tfn 029 56 43412

etunimi.sukunimi@oikeus.fi

Rättegångsbiträdesnämndens koordinator Maarit Hellgren

tfn 029 56 43411

etunimi.sukunimi@oikeus.fi

Ansökningsanvisningar och -blankett

<https://oikeus.fi/fi/index/oikeushallinto/lautakunnat/oikeudenkayntiavustajalautakunta.html>

Förteckning över rättegångsbiträden

<https://asiointi2.oikeus.fi/oikeudenkayntiavustajaluetello/avustaja/search>

